

Stanisław Cabała
Cezary Gębicki
Krzysztof Pierzgałski
Jerzy Zygmunt

Stanowiska przyrodnicze Częstochowy
Część IV

WYŻYNA WOŹNICKA
Próg Herbski

DORZECZE KONOPKI

29. **Młaka w Blesznie**
30. **Łąki Bleszeńskie**
31. **Dolina Brzezinki**
32. **Łęg przy ul. Żyznej**
33. **Dęby w Sabinowie**
34. **Dolinka w Sabinowie**
35. **Starorzecza Konopki**
36. **Rzeka Konopka**
37. **Park dworski w Dźbowie**
38. **Zagajnik przy ul. Miodowej**
39. **Łąki trzęślicowe w Dźbowie**
40. **Łąki storczykowe w Dźbowie**
41. **Torfowisko przy ul. Sokolej**
42. **Dolinka przy ul. Wilgowej**
43. **Łąki w Walaszczkach**
44. **Zbiornik pod hałdą kop. „Karol”**

29. Młaka w Blesznie

Polożenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Bleszno
Opis lokalizacji	Współrzędne
między ul. Długą, drogą DK1 i linią PKP	N-50°46'11,4", E-019°9'29,59"

Opis ogólny

Kompleks podmokłych i wilgotnych łąk, z unikatowym - nawapiennym, eutroficznym torfowiskiem niskim oraz rzadkimi łąkami trzęślicowymi.

Wśród różnego rodzaju biocenoz łąkowych występuje wyjątkowo duża liczba gatunków roślin rzadkich i chronionych, takich jak storczyki (gółka długoostrogowa, kruszczyk błotny, kukułka szerokolistna) i nasieźrzał pospolity - mało znana paproć grubozarodniowa. W tym unikatowym środowisku żyje także wyjątkowy motyl - modraszek telejus, chroniony prawem unijnym.

Od strony wschodniej łąki graniczą ze starym, około 100-letnim sadem jabłoniowym, posadzonym w 4 rzędach.

Do niedawna łąki te były użytkowane gospodarczo (koszone), obecnie zapuszczone, w szybkim tempie podlegają sukcesji naturalnej i degradacji przyrodniczej.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łąka trzęślicowa ze związku <i>Molinion</i>		średni	słaby	mała
	nawapienne eutroficzne torfowiska niskie		słaby	słaby	bardzo mała
	łąka rajgrasowa <i>Arrhenatheretum medioeuropaeum</i>		bardzo dobry	dobry	duża
	łąka wyczyńcowa <i>Alopecuretum pratensis</i>		dobry	dobry	duża
	szuwar sitowia leśnego <i>Scirpetum silvatici</i>		dobry	dobry	mała
	łąka ostrożeńiowa <i>Cirsietum rivularis</i>		bardzo dobry	dobry	duża
	szuwar trzcinowy <i>Phragmitetum australis</i>		bardzo dobry	bardzo dobry	bardzo duża
	szuwar szerokopalkowy <i>Typhetum latifoliae</i>		średni	dobry	mała
Chronione gatunki roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	gółka długoostrogowa – <i>Gymnadenia conopsea</i> *	15 okazów	sukcesja	Nawapienne torfowiska niskie są obecnie w dużym stopniu zdegradowane, zagłuszone przez ekspansywne gatunki traw, zwłaszcza trzcinnika piaskowego i kupkówkę oraz kozłka lekarskiego. Nie udało się potwierdzić występowania, opisanych w 1987 r., tłuścioza pospolitego <i>Pinguicula vulgaris</i> , turzycy <i>Davalla</i> <i>Carex davaliana</i> oraz kukułki krwistej <i>Dactylorchiza incarnata</i> .	
	nasieźrzał pospolity – <i>Ophioglossum vulgatum</i> *	100-200			
	kruszczyk błotny – <i>Epipactis palustris</i>	ok. 40 okazów			
	kukułka szerokolistna – <i>Dactylorhiza majalis</i>	kilka			
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia		Uwagi
	czarcikęs łąkowy – <i>Succisa pratensis</i>	licznie			
	wiązówka bulwkowata – <i>Filipendula vulgaris</i>	licznie			
	dziwięciornik błotny – <i>Parnassia palustris</i>	sporadycznie			
ostrożeń łąkowy – <i>Cirsium rivulare</i>	masowo				
Pozostałe gatunki roślin	Łąka ostrożeńiowa: <i>Cirsium rivulare</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Epilobium hirsutum</i> , <i>Briza media</i> , <i>Festuca pratensis</i> , <i>Anthoxanthum odoratum</i> , <i>Equisetum arvense</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Scirpus silvaticus</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Lysimachia nummularia</i> , <i>Gymnadenia conopsea</i> , <i>Galium mollugo</i> , <i>Molinia coerulea</i> , <i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Carex vulpina</i> , <i>Geranium palustre</i> , <i>Ranunculus acris</i> , <i>Ranunculus repens</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Festuca rubra</i> , <i>Juglans regia</i> , <i>Holcus lanatus</i> , <i>Dactylorhiza majalis</i> , <i>Agrostis gigantea</i> , <i>Carex panicea</i> , <i>Carex hirta</i> , <i>Galium aparine</i> , <i>Lysimachia vulgaris</i> .				
	Łąka wyczyńcowa: <i>Angelica sylvestris</i> , <i>Geranium pratense</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Cirsium arvense</i> , <i>Mentha aquatica</i> , <i>Alchemilla</i> sp., <i>Lysimachia nummularia</i> , <i>Stellaria graminea</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Caltha palustris</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Galium uliginosum</i> , <i>Alchemilla acutiloba</i> , <i>Juncus glaucus</i> , <i>Galium boreale</i> .				
	Łąka trzęślicowa: <i>Molinia coerulea</i> , <i>Festuca rubra</i> , <i>Gymnadenia conopsea</i> , <i>Briza media</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Cirsium rivulare</i> , <i>Cirsium arvense</i> , <i>Calamagrostis epigeios</i> , <i>Holcus lanatus</i> , <i>Vicia cracca</i> , <i>Geum rivale</i> , <i>Phleum pratense</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Anthoxanthum odoratum</i> , <i>Carex panicea</i> , <i>Lysimachia vulgaris</i> , <i>Galium uliginosum</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , <i>Leontodon hispidus</i> ,				

	<i>Plantago lanceolata, Parnassia palustris, Juglans regia, Lotus uliginosus, Juncus glaucus, Lythrum salicaria.</i> Łąka rajgrasowa: <i>Arrhenatherum elatius, Ophioglossum vulgatum, Knautia arvensis, Cirsium arvense, Galium mollugo, Lychnis flos-cuculi, Festuca pratensis, Galium verum, Tragopogon pratensis, Tussilago farfara, Deschampsia caespitosa, Briza media, Centaurea jacea, Succisa pratensis, Vicia cracca, Dactylis glomerata, Lysimachia vulgaris, Poa pratensis, Lotus corniculatus, Valeriana sambucifolia.</i>			
Chronione gat. zwierząt	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia (status)●	Uwagi
	modraszek telejus – <i>Maculinea teleius*</i>	sporadycznie		1 okaz
	tygrzyk paskowany – <i>Argiope bruennichi</i>	bardzo licznie	LC	
	trzmiel ziemny – <i>Bombus terrestris</i>	sporadycznie	LC	
	trzmiel – <i>Bombus lapidarius</i>	sporadycznie		

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt			
Kręgowce	gatunek		uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i>		- Czyż, 2008
	bogotka – <i>Parus major</i>		
	cierniówka – <i>Sylvia communis</i>		
	łozówka – <i>Acrocephalus palustris</i> →		
	makolągwa – <i>Carduelis cannabina</i>		
	pokląskwa – <i>Saxicola rubetra</i>		
	świerszczak – <i>Locustella naevia</i> →		
	zięba – <i>Fringilla coelebs</i>		- Czyż, 2008
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Skorki <i>Dermaptera</i>	<i>Labia minor</i> – kleszczanka	
	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>	<i>Metrioptera (Roeseliana) roeseli</i> <i>Euthystira brachyptera</i> – złotawiec <i>Leptophyes albovittatus</i> – wątlík charłaj <i>Omocestus viridulus</i> – skoczek zielony	
	Chrząższe <i>Coleoptera</i>	<i>Rhagonycha fulva</i> – mięk żółty <i>Coccinula quatuordecimpustulata</i> – biedronka łąkowa <i>Coccinella septempunctata</i> <i>Propylea quatuordecimpunctata</i> – wrzeciążka <i>Thea vigintiduopunctata</i> – biedronka mączniakówka	

		<i>Dlochrysa fastuosa</i> – złotka jasnotowa <i>Agelastica alni</i> – hurmak olszowiec	
Pluskwiaki <i>Heteroptera</i>		<i>Dolichonabis limbatus</i> → <i>Aelia acuminata</i> – lednica zbożowa <i>Nabicula flavomarginata</i> <i>Dolichonabis limbatus</i> <i>Myrmus miriformis</i>	- gatunek rzadki
Pluskwiaki <i>Homoptera</i>		<i>Cicadella viridis</i> – skoczek sadowiec <i>Neophilaenus lineatus</i> – ślinik <i>Aphrophora alni</i> – ślinik olchowiec <i>Evacanthus acuminatus</i>	
Motyle <i>Lepidoptera</i>		<i>Pieris brassicae</i> – bielonek kapustnik <i>Pieris rapae</i> – bielonek rzepnik <i>Pieris napi</i> – bielonek bytomkowiec <i>Leptidea sinapis</i> – wietek gorczycznik <i>Lycaena virgaureae</i> – czerwończyk dukacik <i>Maculinea teleius</i> – modraszek telejus <i>Lysandra coridon</i> – modraszek korydon <i>Polyommatus icarus</i> – modraszek ikar <i>Inachis io</i> – rusalka pawik <i>Vanessa atalanta</i> – rusalka admirał <i>Vanessa cardui</i> – rusalka osetnik <i>Argynnis paphia</i> – dostojka malinowiec <i>Melanargia galatea</i> – polowiec szachownica <i>Aphantopus hyperantus</i> – przestrojnik trawnik <i>Maniola jurtina</i> – przestrojnik jurtina <i>Thymelicus lineola</i> – karłatek ryska <i>Pammene sp.</i> <i>Diachrysia chrysitis</i> <i>Evergestis forficalis</i> <i>Autographa gamma</i> <i>Scotopteryx chenopodiata</i> <i>Orgya sp.</i>	
Błonkoskrzydłe <i>Hymenoptera</i>		<i>Symmorphus crassicornis</i> – bolica letnia <i>Polistes sp.</i> – klecanka <i>Bombus terrestris</i> – trzmiel ziemny	

		<i>Bombus lapidarius</i> – trzmiel kamiennik <i>Lasius niger</i> – hurtnica zwyczajna	
	Muchówki <i>Diptera</i>	<i>Urophora cardui</i> → <i>Leptogaster cylindrica</i> – schuda <i>Melanostoma scalare</i> – czernich <i>Urophora cardui</i> <i>Haematopota pluvialis</i> – jusznica <i>Sarcophaga carnaria</i> – ścierwica <i>Lucilia caesar</i> – padlinówka cesarska	- tworzy galasy prawie na wszystkich okazach ostów
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Araneus diadematus</i> <i>Araneus quadratus</i> <i>Argiope bruennichi</i> <i>Larinioides cornutus</i> <i>Tibellus maritimus</i> <i>Xisticus sp.</i> <i>Pisaura mirabilis</i> <i>Pardosa sp.</i> <i>Agelena labyrinthica</i> <i>Neottiura bimaculata</i>	
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Helix pomatia</i> – ślimak winniczek → <i>Cepaea hortensis</i> – wstężyk ogrodowy → <i>Succinea putris</i> <i>Trichia hispida</i> <i>Helicella obvia</i> <i>Cepaea nemoralis</i> <i>Cepaea hortensis</i> <i>Helix pomatia</i> <i>Perforatella (Monachoides) incarnata</i> <i>Bradybaena fruticum</i> <i>Zoniidae</i> <i>Oxychilus sp.</i> – szklarka	- bardzo liczny (masowo), częściowo chroniony - gatunek rzadki

Zagrożenia dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - prawie całkowity brak bariery (ekranu), skutecznie izolującej łąkę od wpływu spalin i pyłów samochodowych, - nadmierna melioracja, powodująca stopniowe osuszanie terenu zwłaszcza w części południowej, - postępująca w szybkim tempie sukcesja, w postaci zarastania ekspansywną trzciną i trzcinnikiem oraz gatunkami krzewiastymi i drzewiastymi, szczególnie południowej części łąki, - bliskie sąsiedztwo niskiej zabudowy jednorodzinnej (od południa) oraz dzielnicy mieszkaniowej od północy, - biwakowania (palenie ognisk) i zaśmiecanie w części wschodniej terenu na obszarze zdziczałego sadu, przylegającego bezpośrednio do łąki.
Wskazania ochronne dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - regularne wykaszanie zwłaszcza w najcenniejszych przyrodniczo fragmentach północnych łąki, - utworzenie użytku ekologicznego „Młaka w Błesznie”, - utworzenie (poprzez celowe nasadzenia drzew i krzewów) naturalnego ekranu skutecznie osłaniającego łąkę przed negatywnym oddziaływaniem transportu miejskiego, - zabezpieczenie (zasygnalizowanie obecności) niebezpiecznych miejsc na łące np. otwartych włączów studzienek oraz rowów melioracyjnych, które niezauważone grożą niebezpiecznym upadkiem.
Uwagi	Zaleca się jak najszybsze podjęcie działań ochronnych!

30. Łąki Bleszeńskie

Położenie

geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa – Bleszno, Brzeziny Małe i B. Wielkie
Opis lokalizacji	Współrzędne
rozległa przestrzeń między Blesznem Południowym a Brzezunami	N-50°45'58,24"., E-019°6'55,91" – (N-50°45'57,32"., E-019°8'34,05")

Opis ogólny

W rozległym kompleksie łąk, rozciągającym się od ul. Kosiarzy, przeważają dobrze wykształcone łąki wyczyńcowe.

W środkowej części kompleksu łąkowego, rozciągają się na znacznej powierzchni wilgotne łąki ostrożeńiowe. Są one dobrze wykształcone, mają bujną ruń i bogaty skład florystyczny. Obok dominującego i charakterystycznego dla zespołu ostrożeńiowego licznie występują gatunki charakterystyczne: trzęślica modra, chaber łąkowy, groszek łąkowy, kłosówka wełnista, drżączka średnia, rajgras wyniosły, kostrzewa czerwona, tomka wonna, krwiściąg lekarski, wiązówka błotna i wiechlina łąkowa.

Temu zbiorowisku towarzyszą także różne szuwary: szerokopalkowy, turzycy zaostrejonej i mozgi trzcinowatej. Także w pobliżu, występuje rozległa łąka wyczyńcowa, z kniecią błotną i chronionym storczykiem – kukułką szerokolistną.

Łąki są miejscem występowania wielu zagrożonych wyginięciem zwierząt, takich jak derkacz, przepiórka, rycyk i czajka.

Obecnie łąka ostrożeńiowa jest zbiorowiskiem, wskutek zmian w kulturze rolnej, zagrożonym w swej egzystencji.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łąka ostrożeńiowa <i>Cirsietum rivularis</i>		bardzo dobry	bardzo dobry	3 ha
	łąka wyczyńcowa <i>Alopecuretum pratensis</i>		bardzo dobry	bardzo dobry	bardzo duża
	zbiorowisko sitowia leśnego <i>Scirpetum silvatici</i>		dobry	dobry	mała
	szuwar szerokopałkowy <i>Typhetum latifoliae</i>		dobry	dobry	mała
	szuwar turzycy zaostrojonej <i>Caricetum gracilis</i>		dobry	dobry	mała
	szuwar mozgi trzcinowatej <i>Phalaridetum arundinaceae</i>		dobry	dobry	mała
	Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi
kukułka szerokolistna – <i>Dactylorhiza majalis</i>		nielicznie			
podkolan biały – <i>Platanthera bifolia</i>		6 okazów		obok stanowiska	
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	1 okaz		pomnikowy okaz o obwodzie 485 cm., obok stanowiska	
	ostrożeń łąkowy – <i>Cirsium rivulare</i>	bardzo licznie		gatunek wskaźnikowy	
Pozostałe gat. roślin i grzybów	Łąka ostrożeńiowa: <i>Molinia caerulea</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , <i>Holcus lanatus</i> , <i>Briza media</i> , <i>Arrhenatherum elatius</i> , <i>Festuca rubra</i> , <i>Antoxanthum odoratum</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i> , <i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Poa pratensis</i> .				
	Łąka wyczyńcowa: <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Festuca pratensis</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Galium boreale</i> , <i>Geum rivale</i> , <i>Holcus lanatus</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , <i>Cirsium arvense</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Agropyron repens</i> , <i>Anthoxanthum odoratum</i> , <i>Selinum carvifolia</i> , <i>Agrostis tenuis</i> , <i>Calamagrostis epigeios</i> .				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	przepiórka – <i>Coturnix coturnix</i>	2-3 ♂		wg Czyży, 2008	
	derkacz – <i>Crex crex</i> *	1-2 ♂			
	czajka – <i>Vanellus vanellus</i> *	0-1 p			
	rycyk – <i>Limosa limosa</i> *	0-1 p			
	uszatka – <i>Asio otus</i>	1 p.			
	białorzytka – <i>Oenanthe oenanthe</i>	0-1 p			
	kląskawka – <i>Saxicola rubicola</i>	1 p.			
gąsiorek – <i>Lamius collurio</i>	kilka p.				

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	kuropatwa – <i>Perdix perdix</i>	wg Czyży, 2008

	bażant – <i>Phasianus colchicus</i> turkawka – <i>Streptopella tortur</i> skowronek polny – <i>Alauda arvensis</i> świergotek łąkowy – <i>Anthus pratensis</i> pliszka żółta – <i>Motacilla flava</i> pokląskwa – <i>Saxicola rubetra</i> kwiczoł – <i>Turdus pilaris</i> świerszczak – <i>Locustella naevia</i> piegża – <i>Sylvia curruca</i> cierniówka – <i>Sylvia communis</i> pierwiosnek – <i>Phylloscopus collybita</i> piecuszek – <i>Phylloscopus trochilus</i> kulczyk – <i>Serinus serinus</i> makolągwa – <i>Carduelis cannabina</i> potrzos – <i>Emberiza schoeniclus</i> potrzyszcz – <i>Miliaria calandra</i>	
--	--	--

Zagrożenia	- sukcesja naturalna.
Wskazania ochronne	- okresowe, raz na kilka lat, wykoszenie, - utrzymanie istniejącej infrastruktury, - nadanie statusu pomnika przyrody dla starego dębu szypułkowego, - objąć ochroną jako użytek ekologiczny.
Uwagi	brak

31. Dolina Brzezinki

Położenie

geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Brzeziny Małe
Opis lokalizacji	Współrzędne
na południe od ul. Poselskiej, wzdłuż zakładów metalurgicznych w Sabinowie	(N-50°45'56,85", E-019°6'3,21") - (N-50°45'40,7", E-019°6'4,61")

Opis ogólny

Nieduża dolinka, wciśnięta między zakłady metalurgiczne a łąki i pola uprawne Brzezin Małych. Płyne tędy mała struga o naturalnym charakterze. Woda jest czysta i wolno płynąca.

W dolinie występuje malownicza i wartościowa przyrodniczo mozaika zbiorowisk leśnych i łąkowych. Najcenniejsze są znaczne powierzchnie łągu olszowo-jesionowego - typu lasu obecnie wskutek melioracji zagrożonego. Także łąki i kilka stawów, sztucznego pochodzenia korzystnie wpływają na różnorodność biologiczną tego miejsca.

Teren ten jest bardzo malowniczy krajobrazowo. Mimo małej wartości florystycznej i fitosocjologicznej ma duże znaczenie jako ostoja dla wielu gatunków zwierząt, takich jak np. rzekotka drzewna i dzięcioł zielony, dostarczając im miejsc do żerowania, gniazdowania i ukrycia się.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łęg olszowo-jesionowy <i>Fraxino-Alnetum</i>		słaby	dobry	bardzo duża
	łąka wyczyńcowa <i>Alopecuretum pratensis</i>		dobry	dobry	duża
	niewielkie płaty <i>Cirsietum rivularis</i> , <i>Irydetum pseudoacori</i> i <i>Fragmitetum australis</i>		słaby	słaby	mała
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	---			nie stwierdzono	
Pozostałe gat. roślin i grzybów	<p>Łęg olszowo-jesionowy: <i>Alnus glutinosa</i>, <i>Sambucus nigra</i>, <i>Acer platanoides</i>, <i>Acer negundo</i>, <i>Fraxinus excelsior</i>, <i>Salix fragilis</i>, <i>Viburnum opulus</i>, <i>Tilia cordata</i>, <i>Urtica dioica</i>, <i>Alliaria officinalis</i>, <i>Glechoma hederacea</i>, <i>Galium aparine</i>, <i>Anthriscus sylvestris</i>, <i>Phalaris arundinacea</i>, <i>Petasites albus</i>, <i>Anthriscus sylvestris</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Geum urbanum</i>, <i>Galium palustre</i>, <i>Scrophularia nodosa</i>, <i>Aegopodium podagraria</i>, <i>Rumex obtusifolius</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Rubus idaeus</i>, <i>Caltha palustris</i>, <i>Iris pseudoacorus</i>, <i>Scirpus silvaticus</i>, <i>Myosotis palustris</i>.</p> <p>Stawy: <i>Typha latifolia</i>, <i>Potamogeton natans</i>, <i>Lemna minor</i>, <i>Lemna trisulca</i>, <i>Riccia fluitans</i>, <i>Rumex hydrolapathum</i>, <i>Carex gracilis</i>.</p>				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	rzekotka drzewna – <i>Hyla arborea</i> *	sporadycznie			
	żaba wodna – <i>Rana „esculenta”</i> *	licznie			
	dzięcioł zielony – <i>Picus viridis</i> *	0-1 p.			
	jarzębatka – <i>Sylvia nisoria</i>	1 ♂			
	brzeczka – <i>Locustella luscinioides</i>	1 ♂		Czyż, 2008	
	strumieniówka – <i>Locustella fluviatilis</i>	cn. 2 ♂			
muchołówka szara – <i>Muscicapa striata</i>	1-2 p.		Czyż, 2008		

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ryby <i>Pisces</i>	...?	potencjalnie mogą występować
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i> bogatka – <i>Parus major</i> drozd śpiewak – <i>Turdus philomelos</i> dzięcioł duży – <i>Dendrocopos major</i> → grzywacz – <i>Columba palumbus</i> kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i>	- Czyż (2008)

	kos – <i>Turdus merula</i> łożówka – <i>Acrocephalus palustris</i> modraszka – <i>Parus caeruleus</i> muchołówka szara - <i>Muscicapa striata</i> pierwiosnek – <i>Phylloscopus collybita</i> słowik rdzawy – <i>Luscinia megarhynchos</i> → zaganiacz – <i>Hippolais icterina</i> zięba – <i>Fringilla coelebs</i>		- Czyż (2008)
Bezkęgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Helix pomatia</i> – ślimak winniczek	- pod ochroną częściową

Zagrożenia dla stanowiska	- ewentualna powtórna melioracja strugi, - wycinka drzew, - wnikanie zabudowy (już obserwowane).		
Wskazania ochronne	- chronić jako korytarz ekologiczny, dosadzać jesiony wyniosłe, topolę białą i czarną oraz olszę czarną		
Uwagi	brak		

32. Łęg przy ul. Żyznej

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Sabinów
Opis lokalizacji	Współrzędne
wzdłuż ul. Żyznej, na odcinku od ul. Dźbowskiej do Gronowej	N-50°46'7,39", E-019°5'43,85"

Opis ogólny

Jest to wąski pas zadrzewień, rosnący nad bezimienną strugą, utworzony przez łęg wierzbowo-topolowy. Jest to rzadkie, ginące w Europie zbiorowisko, związane z dolinami rzecznyymi.

Ze względu na obecność starych drzew, miejsce jest siedliskiem dla wielu gatunków zwierząt, w tym ptaków.

Pełni też funkcję ochronną wzdłuż ruchliwej drogi.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łęg wierzbowo-topolowy <i>Salici-Populetum</i>			średni	dobry
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	---			nie stwierdzono	
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	wierzba krucha – <i>Salix fragilis</i>	licznie	ruch samochodowy		
	jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i>	sporadycznie			
	olcha czarna – <i>Alnus glutinosa</i>	licznie			
Pozostałe gat. roślin i grzybów	<i>Populus sp.</i> , <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Acer negundo</i> ., <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Sambucus nigra</i> , <i>Cornus sanguinea</i> , <i>Ligustrum vulgare</i> , <i>Symphoricarpos albus</i> ., <i>Impatiens parviflora</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Humulus lupulus</i> , <i>Geum urbanum</i> , <i>Phalaris arundinacea</i> , <i>Chaerophyllum aromaticum</i> , <i>Anthriscus sylvestris</i> , <i>Poa trivialis</i> , <i>Ranunculus repens</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Scirpus silvaticus</i> , <i>Solanum dulcamara</i> , <i>Myosotis palustris</i> , <i>Lythrum salicaria</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Calamagrostis canescens</i> , <i>Festuca gigantea</i> , <i>Cirsium arvense</i> , <i>Juncus effusus</i> , <i>Cirsium palustre</i> , <i>Iris pseudoacorus</i> , <i>Phleum pratense</i> , <i>Rubus plicatus</i> , <i>Carex hirta</i> , <i>Rubus caesius</i> , <i>Artemisia vulgaris</i> , <i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Scrophularia nodosa</i> .				
Chronione gat. zwierząt	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	dzięcioł zielony – <i>Picus viridis</i> *	0-1 p.		łęg możliwy, Czyż 2008	

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ryby <i>Pisces</i>	...?	możliwe występowanie
Ptaki <i>Aves</i>	grzywacz – <i>Columba palumbus</i> sierpówka – <i>Streptopella decaocto</i> kos – <i>Turdus merula</i> kwiczoł – <i>Turdus pilaris</i> kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i> modraszka – <i>Parus caeruleus</i> bogotka – <i>Parus major</i> zięba – <i>Fringilla coelebs</i>	wg Czyża, 2008

Zagrożenia dla stanowiska	- emisja zanieczyszczeń samochodowych z pobliskiej drogi, - ewentualna wycinka drzew, - prace melioracyjne (struga jest już zmeliorowana).
----------------------------------	---

Wskazania ochronne	- ewentualnie odgrodzić od drogi, np. żywoplotem, - nie podejmować żadnych działań w obrębie stanowiska.
Uwagi	brak

33. Dęby w Sabinowie

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Sabinów
Opis lokalizacji	Współrzędne
na końcu ul. Zagłoby	N-50°46'10,33", E-019°5'15,65"
Opis ogólny	

Grupa okazałych drzew, rosnących w rozproszeniu na powierzchni około 1 ha.

W sumie rośnie tu 67 dorodnych okazów, wśród których 13 przekracza 80 cm średnicy.

Dwa dęby szypułkowe i jedna lipa drobnolistna objęte są ochroną jako pomniki przyrody. Stan zdrowotny większości drzew jest dobry lub bardzo dobry.

Na korze niektórych okazów stwierdzono porost – pustułkę pęcherzykową.

W obrębie zadrzewienia znajduje się niewielka sadzawka, rów odwadniający oraz plac zabaw. Od południa omawiany teren graniczy z ogródkami działkowymi.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	brak naturalnych zbiorowisk				
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	---			nie stwierdzono	
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	10 →		- obwody: 340 cm (pomnik przyrody), 420 cm (pomnik przyrody), 370 cm, 326 cm, 345 cm, 250 cm, 310 cm, 340 cm, 300 cm, 220+340 cm.	
	lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	2 →		- obwody: 345 cm (pomnik przyrody), 210+185 cm	
	kasztanowiec zwyczajny – <i>Aesculus hippocastanum</i>	1 →		- obwód: 260 cm	
Pozostałe gat. roślin i grzybów	<p>W podszybie: <i>Corylus avellana</i>, <i>Sambucus nigra</i>, <i>Fraxinus excelsior</i>.</p> <p>W runie: <i>Glechoma hederacea</i>, <i>Rubus sp.</i>, <i>Scirpus silvaticus</i>, <i>Aegopodion podagraria</i>.</p> <p>W drzewostanie: <i>Tilia cordata</i>, <i>Quercus robur</i>, <i>Betula pendula</i>, <i>Aesculus hippocastanum</i>, <i>Robinia pseudoacacia</i>.</p> <p>W stawie: <i>Lemna minor</i>.</p> <p>Grzyby: <i>Daedaleopsis confragosa</i>.</p>				
Chronione gat. zwierząt	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	kret – <i>Talpa europaea</i>	liczny			

Inne gatunki zwierząt			
Bezkęgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>	<i>Meconema thalassinum</i> – nadrzewek	
	Chrząszcze <i>Coleoptera</i>	<i>Silpha sp.</i> – omarlica <i>Agelastica alni</i> – zimujące u podstawy pni drzew → <i>Harmonia axyuris</i> (<i>Coccinellidae</i>) → <i>Harpalus sp.</i> – dzier (<i>Carabidae</i>) <i>Adalia bipunctata</i> – biedronka dwukropka <i>Paederus littoralis</i>	- zimujące u podstawy pni drzew - liczna
	Pluskwiaki <i>Heteroptera</i>	<i>Anthocoris nemorum</i> – dziubałek gajowy <i>Pyrrhocoris apterus</i> – kowal bezskrzydły →	- liczne skupienia u nasady pni i pod liśćmi

	Motyle <i>Lepidoptera</i> Błonkoskrzydłe <i>Hymenoptera</i>	<i>Noctua sp.</i> – sówka <i>Lymantria dispar</i> – brudnica nieparka <i>Autographa sp.</i> – błyszczka <i>Ichneumon suspiciosus</i> → <i>Leucospidae</i> → <i>Dolichovespula sp.</i> <i>Neuroterus quercusbaccarum</i> – rewiś → <i>Diplolepis quercusfolii</i>	- pasożyt gąsienic z rodziny sówkowatych - bliżej nie oznaczone gatunki - liczne wyrośla
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Pirata sp.</i> <i>Clubiona sp.</i> <i>Philodromus sp.</i> → <i>Pachygnatha sp.</i>	- liczny
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Eucobresia nivalis</i> → <i>Zonitoides nitidulus</i> – szklarka obłystek <i>Trichia hispida</i> – ślimak kosmaty	- 1 okaz, gat. alpejsko-karpacki, w Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (NT)
inne	Skorupiaki <i>Crustacea</i>	<i>Oniscus asellus</i> – stonóg murowy → <i>Trachelipus rathkei</i> (<i>Trichoniscidae</i>) →	- stonóg murowy – pod korą i opadłymi liśćmi. liczny - liczne w szczelinach pni i pod opadłymi liśćmi
	Wije <i>Myriapoda</i>	<i>Craspedosoma simile</i> →	- liczne

Zagrożenia dla stanowiska	- sąsiedztwo zabudowań gospodarczych, - zaśmiecanie, - czynniki naturalne, np. wiatr, - kłusownicze pozyskanie cennego drewna.
Wskazania ochronne	- utrzymać aktualny stan
Uwagi	Obiekt nadaje się do założenia w nim niewielkiego parku.

34. Dolinka w Sabinowie

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Sabinów
Opis lokalizacji	Współrzędne
między ulicami Powstańców Warszawy, Rzeczną i Łosiową	N-50°46'6,85", E-019°4'50,76"
Opis ogólny	
<p>Przeżywa tu niewielki ciek – lewobrzeżny dopływ Konopki.</p> <p>W utworzonej przez niego dolince rosną okazałe olchy czarne, tworząc nieduży zagajnik o mieszanym łęgowo-olsowym charakterze. W kierunku Konopki drzewostan jest młodszy i bardziej rozluźniony. Tworzy mozaikę kęp olszy, szuwarów i łąk, w postaci dobrze wykształconych płatów szuwaru sitowia leśnego, turzycy zaostrej i w miejscach mniej wilgotnych - łąki wyczyńcowej.</p> <p>W dobrze rozwiniętej warstwie roślin zielnych, obok gatunków leśnych i łąkowych, występują także rzadsze taksony, jak np. bobrek trójlistkowy. Dużą powierzchnię zajmują ziołorośla z wiązówką błotną oraz licznym udziałem gatunków chronionych: mieczyka dachówkowatego i listery jajowatej.</p> <p>Blżej Konopki teren się obniża, staje się podtopiony, trudniej dostępny. Pojawiają się zwarte łany szuwaru trzciniowego.</p> <p>Miejsce to stanowi wartościową przyrodniczo enklawę roślinności naturalnej wśród gęstej tutaj zabudowy. Stwarza też dobre warunki do życia wielu gatunków zwierząt, w tym zagrożonych form wodno-błotnych.</p>	

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łęg jesionowy-olszowy/ols <i>Ribeso nigri-Alnetum/Fraxino-Alnetum</i>		różny (ols – dobrze)	dobry	mała
	ziołorośla z <i>Filipendula ulmaria</i>		bardzo dobry	bardzo dobry	duża
	szuwały <i>Typhetum latifoliae</i> , <i>Phalaridetum arundinaceae</i>		dobry	dobry	mała
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	mieczyk dachówkowaty – <i>Gladiolus imbricatus</i>	ok. 20 okazów			
	listera jajowata – <i>Listera ovata</i>	licznie			
	kukułka szerokolistna – <i>Dactylorhiza majalis</i>	3 okazy			
	kukułka plamista – <i>Dactylorhiza maculata</i>	1 okaz			
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	bobrek trójlistkowy – <i>Menyanthes trifoliata</i>	licznie		pod ochroną częściową	
Pozostałe gat. roślin i grzybów	<p>Łęg jesionowy-olszowy/ols: <i>Alnus glutinosa</i>, <i>Frangula alnus.</i>, <i>Phalaris arundinacea</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Equisetum limosum</i>, <i>Equisetum palustre</i>, <i>Solanum dulcamara</i>, <i>Menyanthes trifoliata</i>, <i>Peucedanum palustre</i>, <i>Carex elongata</i>, <i>Alisma plantago-aquatica</i>, <i>Carex vulpina</i>, <i>Carex hirta</i>, <i>Caltha palustris</i>, <i>Cirsium palustre</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Lycopus europaeus</i>, <i>Myosotis palustris</i>, <i>Poa trivialis</i>, <i>Ranunculus repens</i>, <i>Scutellaria galericulata</i>, <i>Molinia caerulea</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Carex nigra</i>, <i>Iris pseudoacorus</i>, <i>Valeriana simplicifolia</i>, <i>Rumex acetosa</i>, <i>Galium palustre</i>, <i>Viola palustris</i>, <i>Scirpus silvaticus</i>.</p> <p>Ziołorośla z <i>Filipendula ulmaria</i>: <i>Gladiolus imbricatus</i>, <i>Mentha aquatica</i>, <i>Equisetum palustre</i>, <i>Comarum palustre</i>, <i>Caltha palustris</i>, <i>Lotus uliginosus</i>, <i>Listera ovata</i>, <i>Valeriana simplicifolia</i>, <i>Stellaria graminea</i>, <i>Solanum dulcamara</i>, <i>Crepis paludosa</i>, <i>Cirsium oleraceum</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Myosotis palustris</i>, <i>Galium aparine</i>, <i>Equisetum sylvaticum</i>, <i>Typha latifolia</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Carex flava</i>.</p> <p>Oczko: <i>Potamogeton natans</i>, <i>Alisma plantago-aquatica</i>, <i>Glyceria fluitans</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Cirsium rivulare</i>, <i>Galium uliginosum</i>, <i>Cirsium palustre</i>, <i>Caltha palustris</i>, <i>Iris pseudoacorus</i>, <i>Peucedanum palustre</i>, <i>Solanum dulcamara</i>.</p>				
Chronione gatunki zwierząt	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	samotnik – <i>Tringa ochropus</i> *	0-1 p		Czyż, 2008	
	kszyk – <i>Gallinago gallinago</i> *	1-2 ♂			
	dzięcioł zielony – <i>Picus viridis</i> *	0-1 p.		Czyż, 2008	
	dzięciołek – <i>Dendrocopos minor</i>	0-1 p.			
	słowik szary – <i>Luscinia luscinia</i>	1 p.		Czyż, 2008	

*gatunek wymagający ochrony czynnej

35. Starorzecza Konopki

Położenie

geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Kuźnica
Opis lokalizacji	Współrzędne
w dolinie Konopki, po obu stronach ul. Malowniczej	(N-50°45'38,15", E-019°4'30,51") - (N-50°45'51,81", E-019°4'56,55")

Opis ogólny

Jedyne, ocalałe do dziś resztki starorzeczy uregulowanej rzeki Konopki. Mimo znacznych przekształceń, zachowały stosunkowo różnorodne siedlisko, stwarzając warunki egzystencji wielu roślin i zwierząt.

Jest tu wiele różnorodnych biocenoz, od kośnych łąk poczynając, przez szuwary i turzycowiska, na zagajnikach łągowych kończąc. Stąd zaskakująco duża liczba zwierząt, uznanych w Polsce za rzadkie lub ginące, jak np. kumak nizinny, derkacz, błotniak stawowy, krwawodziób i dziwonia.

Ostatnio zadomowiły się tutaj bobry, i ślady ich działalności, a nawet same zwierzęta, można bez trudu zobaczyć. Z ich pomocą środowiska ulega ciągłym, naturalnym przemianom i proces ten, w warunkach miejskich, jest godny uwagi.

Na podkreślenie zasługuje też stanowisko nasięźrzała pospolitego, niezwykle rzadkiej grubozarodniowej paproci, która, zgodnie z prawem wymaga czynnej ochrony.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>		słaby	dobry	mała
	szuwar turzycy zaostrej <i>Caricetum gracilis</i>		bardzo dobrze	dobry	duża
	łąki z klasy <i>Molinio-Arrhenatheretea</i>		dobry	dobry	bardzo duża
	szuwar mozgi trzcinowatej <i>Phalaridetum arundinaceae</i>		dobry	dobry	duża
	szuwar trzcinowy <i>Phragmitetum communis</i>		dobry	dobry	bardzo duża
	szuwar szerokopałkowy <i>Typhetum latifoliae</i>		dobry	dobry	mała
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	nasięźrzał pospolity – <i>Ophioglossum vulgatum</i> *	ok. 40 okazów			
	kukułka szerokolistna – <i>Dactylorhiza majalis</i>	sporadycznie			
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Łęg jesionowo-olszowy: <i>Alnus glutinosa</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Padus avium</i>, <i>Sambucus nigra</i>, <i>Salix fragilis</i>.. <i>Scirpus silvaticus</i>, <i>Carex gracilis</i>, <i>Carex rostrata</i>, <i>Calamagrostis canescens</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Lycopus europaeus</i>, <i>Peucedanum palustre</i>, <i>Solanum dulcamara</i>., <i>Carex elongata</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Galium palustre</i>, <i>Iris pseudoacorus</i>, <i>Acorus calamus</i>, <i>Caltha palustris</i>, <i>Rumex hydrolapathum</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Urtica dioica</i>, <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Cirsium arvense</i>, <i>Cirsium palustre</i>, <i>Myosotis palustris</i>, <i>Rubus idaeus</i>, <i>Rumex thyrsiflorus</i>, <i>Viola palustris</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Ranunculus sceleratus</i>.</p> <p>Starorzecze: <i>Anthriscus sylvestris</i>, <i>Campanula patula</i>, <i>Hypericum maculatum</i>, <i>Achillea millefolium</i>, <i>Moehringia trinervia</i>, <i>Poa compressa</i>, <i>Oenanthe aquatica</i>, <i>Solanum dulcamara</i>, <i>Artemisia vulgaris</i>, <i>Geranium palustre</i>, <i>Heracleum sphondylium</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Rumex hydrolapathum</i>, <i>Ficaria verna</i>, <i>Galium palustre</i>, <i>Lysimachia nummularia</i>, <i>Glechoma hederacea</i>, <i>Lycopus europaeus</i>, <i>Mentha aquatica</i>, <i>Rumex thyrsiflorus</i>, <i>Polygonum amphibium</i>, <i>Hottonia palustris</i>, <i>Carex hirta</i>, <i>Glyceria plicata</i>, <i>Scirpus silvaticus</i>, <i>Scrophularia nodosa</i>.</p> <p>W rzece: <i>Callitriche cophocarpa</i>, <i>Elodea canadensis</i>. <i>Lemna minor</i>, <i>Sagittaria sagittifolia</i>.</p>				
	Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia (status)●	Uwagi
kumak nizinny – <i>Bombina bombina</i> *		nielicznie	NT (HD2/4,Bern2)		
żaba wodna – <i>Rana „esculenta”</i> *		nielicznie			
żaba trawna – <i>Rana temporaria</i> *		nielicznie		kijanki bardzo liczne	
traszka zwyczajna – <i>Triturus vulgaris</i> *		sporadycznie		liczne larwy + 2♀	
blotniak stawowy – <i>Circus aeruginosus</i> *		0-1 p.	BD1		
dzięcioł zielony – <i>Picus viridis</i> *		2 pary?			
dzięciołek – <i>Dendrocopos minor</i>		?		łęg możliwy., Czyż, 2008	
dziwonia – <i>Carpodacus erythrinus</i>		1 ♂		łęg możliwy	
mucholówka szara – <i>Muscicapa striata</i>		1-2 p.		Czyż, 2008	
derkacz – <i>Crex crex</i> *	1-3 ♂				

	krwawodziób – <i>Tringa tetanus</i> *	1		ident. wg głosu
	kszyk – <i>Gallinago gallinago</i> *	1 ♂		
	wodnik – <i>Rallus aquaticus</i>	1 ♂		lęg możliwy
	gąsiorek – <i>Lanius collurio</i>	kilka par		
	czajka – <i>Vanellus vanellus</i> *	0-1 p.		Czyż, 2008
	bóbr europejski – <i>Castor fiber</i>	1 rodzina		pod ochroną częściową

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt				
Kręgowce	gatunek		uwagi	
Ryby <i>Pisces</i>	...?		występowanie możliwe	
Ptaki <i>Aves</i>	bogatka – <i>Parus major</i> brzęczka – <i>Locustella luscinioides</i> cierniówka – <i>Sylvia communis</i> dzięcioł duży – <i>Dendrocopos major</i> kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i> krętogłów – <i>Jynx torquilla</i> kukułka – <i>Cuculus canorus</i> kwiczoł – <i>Turdus pilaris</i> kuropatwa – <i>Perdix perdix</i> łożówka – <i>Acrocephalus palustris</i> modraszka – <i>Parus caeruleus</i> piecuszek – <i>Phylloscopus trochilus</i> pierwiosnek – <i>Phylloscopus collybita</i> potrzos – <i>Emberiza schoeniclus</i> rokitniczka – <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> słowik rdzawy – <i>Luscinia megarhynchos</i> świergotek łąkowy – <i>Anthus pratensis</i> świerszczak – <i>Locustella naevia</i> trzciniak – <i>Acrocephalus arundinaceus</i> trzcinniczek – <i>Acrocephalus scirpaeus</i> wilga – <i>Oriolus oriolus</i> zięba – <i>Fringilla coelebs</i>			
Ssaki <i>Mammalia</i>	lis – <i>Vulpes vulpes</i>			
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek		

Owady <i>Insecta</i>	Ważki <i>Odonata</i>	<i>Enallagma cyathigerum</i> <i>Coenagrion puella</i> – łątka dziewczeczka <i>Sympetrum flaveolum</i> – szablak żółty <i>Tetrix subulata</i> – skakun →	- licznie tuż nad wodą w supralitoralu
	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i> Chrząższe <i>Coleoptera</i>	<i>Acilius sulcatus</i> – toniak <i>Elaphrus riparius</i> – pierzchotek → <i>Gyrinus areatus</i> – nartnik → <i>Agabus bipustulatus</i> – ruczajnik <i>Ilybius fuliginosus</i> – toniak <i>Hydrobius sp.</i> – wywłoka <i>Hydroporus sp.</i> <i>Pederus sp.</i> – żarlinek → <i>Scirtes sp.</i>	- typowy składnik supralitoralu - charakterystyczny składnik epipleustoniu
	Pluskwiaki <i>Heteroptera</i>	<i>Notonecta glauca</i> – pluskolec	- składnik epipleustoniu i supralitoralu
	Wielkoskrzydłe <i>Megaloptera</i>	<i>Sialis lutaria</i> – żylenica	- charakt. dla antropogenicznych zbiorników
	Chruściki <i>Trichoptera</i>	<i>Limnephilus flavicornis</i> →	- często w strefie przybrzeżnej
	Muchówki <i>Diptera</i>	<i>Chironomidae</i> – ochotkowate <i>Hilera sp.</i> – wujka <i>Dolichopodidae</i> – błyskleniowate → <i>Limonidae</i> – kreślowate <i>Tipulidae</i> – koziołkowate <i>Chaoborus crystallinus</i> →	- składnik mezonektoplanktonu
Pajączaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Dolomedes fimbriatus</i> – bagnik <i>Tetragnatha montana</i> → <i>Pirata piraticus</i> → <i>Pirata hygrophilus</i> → <i>Tibellus maritimus</i> – <i>Pardosa sp.</i> – pogoniec	- tuż nad wodą na makrolitach - typowy składnik epipleustoniu - typowy składnik epipleustoniu - wyłącznie nad wodą, na makrofitach
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Helix pomatia</i> – ślimak winniczek <i>Planorbarius corneus</i> – zatoczek rogowy <i>Batymphalus contortus</i> – zatoczek skrecony <i>Succinea putris</i> – bursztyńka pospolita → <i>Physa fontinalis</i> – rozdętka pospolita	- ochrona częściowa - głównie na makrofitach litoralu
inne	Skorupiaki <i>Crustacea</i>	<i>Asellus aquaticus</i> →	- bardzo liczny

		<i>Cyclops sp.</i> – oczlik <i>Cypris sp.</i> – małżoraczek → <i>Cypridopsis sp.</i> – małżoraczek → <i>Eurycercus sp.</i> – rozwielitka (<i>Daphnidae</i>) →	- na roślinach zanurzonych - j.w - prawdopodobnie dominant w pelagialu
	Skąposzczety <i>Oligochaeta</i> Mszywioly <i>Bryozoa</i>	<i>Stylodrilus sp</i> <i>Lophopus cristallinus</i>	

Zagrożenia dla stanowiska	- postępujące wypływanie i zarastanie zbiornika w wyniku sukcesji, - przekształcenia terenu w sąsiedztwie starorzecza lub ewentualne zasypanie zbiornika (na przyległych łąkach stwierdzono składowanie ziemi z wykopów!).
Wskazania ochronne dla stanowiska	- nie oddzielać starorzecza od koryta Konopki ewentualnym wałem przeciwpowodziowym, - nie pogarszać uwodnienia doliny Konopki przez kolejne zabiegi melioracyjne, - opracować projekt i przeprowadzić prace rewitalizacyjne starorzecza, polegające na usunięciu części osadów, - introdukcja małży (np. szczeżui wielkiej), jako naturalnych filtratorów, hamujących proces odkładania się osadów.
Uwagi	Jest to jedno z dwóch istniejących jeszcze starorzeczy Konopki. Drugie w okresie letnim wysycha już niemal całkowicie, stąd też nie stwierdzono w nim np. malakofauny. Zbiornik znacznie wzbogaca różnorodność biologiczną w tej części doliny rzecznej i pełni ważne funkcje retencyjne.

36. Rzeka Konopka (w Dźbowie)

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Dźbów
Opis lokalizacji	Współrzędne
równoległe do ulic Gościnniej, Powstańców Warszawy i Dźbowskiej.	N-50°45'27,3", E-019°4'3,73"
Opis ogólny	
<p>Konopka jest rzeką uregulowaną i praktycznie przekształconą w kanał.</p> <p>Brzegi są strome, trudno dostępne i porośnięte przez zbiorowiska ziołoroślowe. Charakterystyczne dla tej rzeki jest rdzawe zabarwienie dna spowodowane obecnością związków żelaza. Koryto ma szerokość około 2-3 m i głębokość 30- 50 cm. Woda ma barwę lekko brunatną i niesie znaczną ilość zawiesiny. Na odcinkach obwałowanych strefa międzywala jest wąska.</p> <p>Na terasie zalewowej brak jest lasów łęgowych. Są one zajęte przez łąki, w znacznej części już nie użytkowane. Sporadycznie występują niewielkie zadrzewienia, złożone z wierzb i olszy czarnej. W biegu rzeki znajduje się kilka jazów i jeden wysoki próg wodny. Do chwili obecnej przetrwały dwa starorzecza, z których jedno niemal zupełnie wysycha w okresie letnim.</p> <p>Dolina Konopki w Dźbowie jest szeroka i nie zabudowana, dlatego stwarza możliwość renaturyzacji rzeki.</p>	

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	szuwar mozgowy <i>Phalaridetum arundinaceae</i>		dobry	dobry	duża
	szuwar trzcinowy <i>Phragmitetum communis</i>		dobry	dobry	duża
	szuwar szerokopalkowy <i>Typhetum latifoliae</i>		słaby	dobry	mała
	zbiorowisko z sitem leśnym <i>Scirpetum silvatici</i>		słaby	dobry	mała
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	----			nie stwierdzono	
Pozostałe gat. roślin i grzybów	<p>Na brzegu: <i>Iris pseudoacorus</i>, <i>Succisa pratensis</i>, <i>Scirpus silvaticus</i>, <i>Potentilla anserina</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Acorus calamus</i>, <i>Carex rostrata</i>, <i>Scrophularia nodosa</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>, <i>Poa trivialis</i>, <i>Urtica dioica</i>, <i>Caltha palustris</i>, <i>Carex gracilis</i>.</p> <p>W wodzie: <i>Sparganium erectum</i>, <i>Sagittaria sagittifolia</i>, <i>Glyceria fluitans</i>, <i>Potamogeton natans</i>, <i>Callitriche sp.</i>, <i>Elodea Canadensis</i>, <i>Lemna minor</i>, <i>Typha latifolia</i>, <i>Phragmites australis</i>, <i>Phalaris arundinacea</i>, <i>Batrachium sp.</i></p>				
Chronione gat. zwierząt	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	śliz – <i>Noemacheilus barbatulus</i>	liczny			

Inne gatunki zwierząt					
Kręgowce	gatunek			uwagi	
Ryby <i>Pisces</i>	pstrąg potokowy – <i>Salmo trutta fario</i>			- prawdopodobnie z zarybień	
	okoń – <i>Perca fluviatilis</i>				
	szczupak – <i>Esox lucius</i>				
	płoc – <i>Rutilus rutilus</i>				
	kiełb krótkowąsy – <i>Gobio gobio</i>				
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek			
Owady <i>Insecta</i>	Ważki <i>Odonata</i>	<i>Platycnemis pennipes</i> – pióronóg nadwodny			- liczne larwy
	Wielkoskrzydłe <i>Megaloptera</i>	<i>Sialis lutaria</i> – żylenica →			
	Chrząszcze <i>Coleoptera</i>	<i>Spercheus sp.</i> – gnusek <i>Hydaticus seminiger</i> → <i>Orectochilus villosus</i> – kręciel <i>Platambus sp.</i> – kryniczek <i>Agabus sp.</i> <i>Gyrinus natator</i> – krętak			– gatunek wód stojących, w rzekach rzadszy

		<i>Anabaena sp. (Hydrophilidae)</i>	
	Pluskwiaki <i>Homoptera</i>	<i>Velia caprai</i> – plesica <i>Gerris gibbifer</i> → <i>Sigara sp. (Corixidae)</i>	- liczne
	Jętki <i>Ephemeroptera</i>	<i>Baetis sp.</i> – murzyłka →	- liczne larwy
	Chruściki <i>Trichoptera</i>	<i>Hydropsyche sp.</i> – wodosówka → <i>Potamophylax nigricornis</i> →	- liczne larwy bez domków - liczne domki
	Muchówki <i>Diptera</i>	<i>Simuliidae</i> – meszkowate → <i>Chironomidae</i> – ochotkowate <i>Culicoides sp.</i> – kuczmany (<i>Ceratopogonidae</i>)	- larwy i poczwarki masowo
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Tetragnatha extensa</i> – kwadratnik trzcinowy <i>Pirata sp.</i>	
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Lymnaea stagnalis</i> – błotniarka stawowa	
inne	Skorupiaki <i>Crustacea</i>	<i>Asellus aquaticus</i> – ośliczka	
	Pijawki <i>Hirudinea</i>	<i>Erpobdella octooculata</i> – gatunek liczny	

Zagrożenia	- ewent. ponowna regulacja rzeki, - wywożenie odpadów w dolinę rzeczną.
Wskazania ochronne	- dążyć do utworzenia szpalerów łęgowych wzdłuż rzeki, - przy ewentualnej budowie obwałowań pozostawić strefę między wałami przynajmniej 4 razy szerszą niż szerokość koryta, - nie ponawiać regulacji rzeki, - nie wprowadzać zabudowy w dolinie rzecznej, - nie dopuszczać do dzielenia doliny ogrodzeniami.
Uwagi	brak

37. Park dworski w Dźbowie

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Dźbów
Opis lokalizacji	Współrzędne
naprzeciwko skrzyżowania ul. Gościnniej z Leśną	N-50°45'34,77", E-019°3'37,9"
Opis ogólny	

Park od strony szosy odgraniczony jest kamiennym murem. Przy bramie wjazdowej po lewej stronie rośnie okazały dąb szypułkowy. Po brzegach park otoczony jest płotem z płyt betonowych i również obsadzony okazałymi drzewami, głównie dębem szypułkowym. Na prawo od bramy znajduje się stary kasztanowiec.

Od bramy w głąb parku wiedzie aleja obsadzona starymi kasztanowcami, ze sporadycznym udziałem dębu szypułkowego i robinii akacjowej. Przy głównej alei, w środkowej jej części rosną: okazała lipa drobnolistna, 2 okazy świerka pospolitego, 2 duże wierzby białe, jesion wyniosły i brzoza brodawkowata.

Przy końcu alei teren obniża się. Zajmują go duże powierzchnie bujnie rozwiniętych zbiorowisk ziołoroślowych. Dalej jest przesuszony, ok. 80-letni łęg, utworzony przez olszę czarną z niewielką domieszką jaworu i dębu szypułkowego. Podszyt tworzy głównie bez czarny.

Aktualnie wyschnięte stawy porośnięte są przez wierzby białe i kruche. Na obrzeżach rośnie dąb szypułkowy, topola biała i jawor.

W sąsiedztwie stawów rośnie stara lipa (o obwodzie pnia 440 cm!) oraz trzy okazałe dęby szypułkowe.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia Zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łąki z klasy <i>Molinio-Arrhenatheretea</i>			słaby	słaby
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	---			nie stwierdzono	
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	1		obwód 440 cm!	
	dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	1		obwód 320 cm	
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>W drzewostanie: <i>Quercus robur</i>, <i>Asesculus hippocastanum</i>, <i>Robinia pseudacacia</i>, <i>Tilia cordata</i>, <i>Picea abies</i>, <i>Salix alba</i>, <i>Salix fragilis</i>, <i>Fraxinus Excelsior</i>, <i>Betula pendula</i>, <i>Populus alba</i>, <i>Acer pseudoplatanus</i>.</p> <p>W warstwie krzewów: <i>Sambucus nigra</i>, <i>Quercus robur</i>, <i>Tilia cordata</i>, <i>Robinia pseudacacia</i>, <i>Corylus avellana</i>.</p> <p>W zbiorowiskach ziołoroślowych: <i>Urtica dioica</i>, <i>Aegopodium podagraria</i>, <i>Calamagrostis epigeios</i>, <i>Cirsium arvense</i>, <i>Agrostis capillaris</i>, <i>Agrostis gigantea</i>, <i>Artemisia vulgaris</i>, <i>Melandrium album</i>, <i>Verbascum nigrum</i>, <i>Chelidonium majus</i>, <i>Geranium robertianum</i>, <i>Geum urbanum</i>, <i>Rubus caesius</i>, <i>Symphytum officinale</i>.</p> <p>W runie zadrzewienia nad stawami: <i>Calamagrostis epigeios</i>, <i>Aegopodium podagraria</i>, <i>Rubus caesius</i>, <i>urtica dioica</i>, <i>Artemisia vulgaris</i>, <i>Arctium lappa</i>, <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Lapsana communis</i>, <i>Lamium purpureum</i>, <i>Torilis japonica</i>.</p> <p>W zbiorowiskach ruderalnych: <i>Urtica dioica</i>, <i>Aegopodium podagraria</i>, <i>Artemisia vulgaris</i>, <i>Calamagrostis epigeios</i>, <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Agrimonia eupatoria</i>, <i>Cirsium arvense</i>, <i>Cirsium vulgare</i>, <i>Lamium purpureum</i>, <i>Leonurus cardiaca</i>, <i>Melandrium album</i>, <i>Solidago canadensis</i>, <i>Solidago gigantean</i>, <i>Tanacetum vulgare</i>.</p> <p>Na łąkach: <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Festuca pratensis</i>.</p>				
Chronione gat. zwierząt	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	<i>Helix pomatia</i> – ślimak winniczek	liczny		gatunek częściowo chroniony	

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i> bogatka – <i>Parus major</i> dzwonec – <i>Carduelis chloris</i> kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i> kos – <i>Turdus merula</i> kwiczoł – <i>Turdus pilaris</i> kukulka – <i>Cuculus canorus</i> kulczyk – <i>Serinus serinus</i> modraszka – <i>Parus caeruleus</i>	wg Czyża (2008)

	piegża – <i>Sylvia curruca</i> pierwiosnek – <i>Phylloscopus collybita</i> pliszka siwa – <i>Motacilla alba</i> potrzyszcz - <i>Miliaria calandra</i> sójka – <i>Garrulus glandarius</i> wilga – <i>Oriolus oriolus</i> zięba – <i>Fringilla coelebs</i>		
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i> Chrząższe <i>Coleoptera</i> Pluskwiaki różnoskrzydłe <i>Heteroptera</i> Motyle <i>Lepidoptera</i>	<i>Chorthippus brunneus</i> – konik brunatny <i>Coccinella septempunctata</i> – biedronka siedmiokropka <i>Thea vigintiduopunctata</i> – biedronka mączniakówka <i>Coreus marginatus</i> – wtyk strasznyk <i>Rhopalus subrufus</i> <i>Idaea aversata</i> – kroczyk odwrotnik <i>Cydophora punctaria</i> – świerzbik nakropek <i>Agrotis sp.</i> – rolnica <i>Pieris napi</i> – bielonek bytomkowiec <i>Aglais urticae</i> – rusalka pokrzywnik	
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Coelotes sp.</i> – norosz → <i>Evarcha falcata</i> – pyrgun zwyczajny <i>Sitticus pubescens</i> – skoczek skromny <i>Philodromus aureolus</i> – ślizgun → <i>Theridion varians</i> – omatnik zmienny → <i>Ero furcata</i> → <i>Linyphidae</i> – snowikowate → <i>Araneus diadematus</i> – krzyżak ogrodowy <i>Araneus quadratus</i> – krzyżak łąkowy → <i>Metellina segmentata</i> – czaik jesienny <i>Agelena labyrinthica</i> – lejkwiec labiryntowy → <i>Pisaura mirabilis</i> – darownik cudowny <i>Pardosa sp.</i> – wałęsac	- pojedyncze sieci łowne - na drzewach - sieci w rozwidleniach gałęzi - na pniach i w szczelinach - na wysokich bylinach i krzewach - nielicznie - na obszarze otwartym silnie nasłonecznionym
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Discus rotundatus</i> – krążalek plamisty <i>Vitrina pellucida</i> – przezrotka szklista	

		<i>Oxychilus draparnaudi</i> – szklarka Draparnauda <i>Limax maximus</i> – pomrów wielki <i>Deroceras sturanyi</i> – pomrów Sturanyego → <i>Bradybaena fruticum</i> – zaroślarka pospolita → <i>Trichia hispida</i> – ślimak kosmaty <i>Cepaea nemoralis</i> – ślimak gajowy →	- synantrop, pochodzi z Europy południowej - częsta na krzewach - hemisynantrop
inne	Skorupiaki <i>Crustacea</i> Wije dwuparce <i>Diplopoda</i>	<i>Porcellio scaber</i> – prosiónek chropawy → <i>Ommatoiulus sabulosus</i> →	- pod kamieniami - liczny

Zagrożenia	- dewastacja (śmieci, meliniarze, ogniska).
Wskazania ochronne	- monitorować stan zdrowotny starych drzew. W razie potrzeby podjąć zabiegi lecznicze.
Uwagi	Park, mimo, że obecnie zaniedbany, jest cennym obiektem przyrodniczym, z uwagi na obecność starych drzew. Kwalifikuje się do rewitalizacji, która mogłaby objąć również odbudowanie stawów.

38. Zagajnik przy ul. Miodowej

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Dźbów
Opis lokalizacji	Współrzędne
Przy ul. Miodowej, blisko Stacji unasienniania loch	N-50°44'44,49"., E-019°2'59,13"
Opis ogólny	

Urokliwy i bardzo urozmaicony zakątek, położony w dolinie Konopki, w którym można zobaczyć różnorodne biocenozy oraz różne elementy krajobrazu, zarówno naturalnego (dolina rzeki, las), kulturowego (łąki) i industrialnego (warpie, hałdy).

Przylegający do rzeki lasek ma charakter słabo wykształconego łągu lub grądu, z wierzbą białą, dębem szypułkowym, osiką, czeremchą amerykańską i brzozą brodawkowatą w składzie.

Do bardzo cennych elementów należą okazałe dęby szypułkowe, szczególnie 6 największych, których obwód sięga 4 m.

Opisywany teren odznacza się bardzo dużą bioróżnorodnością, posiada cenne walory krajobrazowe i duże znaczenie przyrodnicze.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	grąd <i>Tilio-Carpinetum</i>		słaby	słaby	mała
	łąka wyczyńcowa <i>Alopecuretum pratensis</i>		dobry	bardzo dobry	duża
	szuwar trzcinowy <i>Phragmites australis</i>		słaby	dobry	mała
	łąka rajgrasowa <i>Arrhenatheretum medioeuropaeum</i>		słaby	średni	mała
	<i>Scirpetum silvatici</i> , <i>Caricetum gracilis</i> , <i>Caricetum rostratae</i> , <i>Typhetum latifoliae</i>		średni	słaby	mała
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	listera jajowata – <i>Listera ovata</i>	licznie			
	kukułka szerokolistna – <i>Dactylorhiza majalis</i>	kilka			
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	czarcikęs łąkowy – <i>Succisa pratensis</i>	mała			
	dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	6 okazów	wiek	obwody: 380 cm, 270 cm, 325 cm, 275 cm, 280 cm, 270 cm	
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Łąka wyczyńcowa: <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Festuca pratensis</i>, <i>Stellaria graminea</i>, <i>Lathyrus pratensis</i>, <i>Lysimachia nummularia</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Anthoxanthum odoratum</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Ranunculus acris</i>, <i>Potentilla anserine</i>, <i>Phleum pratense</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Juncus effusus</i>.</p> <p>Łąka rajgrasowa: <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Festuca pratensis</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Galium verum</i>, <i>Anthoxanthum odoratum</i>, <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Campanula patula</i>, <i>Carex canescens</i>, <i>Dianthus deltoides</i>, <i>Plantago lanceolata</i>, <i>Molinia coerulea</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Serratula tinctoria</i>, <i>Humulus lupulus</i>, <i>Potentilla reptans</i>, <i>Galium uliginosum</i>.</p> <p>W rzece: <i>Potamogeton natans</i>, <i>Sagittaria sagittifolia</i>, <i>Callitriche</i> sp., <i>Elodea canadensis</i>.</p> <p>Zagajnik: <i>Salix alba</i>, <i>Quercus robur</i>, <i>Padus serotina</i>, <i>Betula pendula</i>, <i>Populus tremula</i>., <i>Sambucus nigra</i>, <i>Corylus avellana</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Euonymus</i> sp., <i>Humulus lupulus</i>., <i>Geum urbanum</i>, <i>Agrimonia eupatoria</i>, <i>Galium aparine</i>, <i>Rubus plicatus</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Carex hirta</i>, <i>Valeriana sambucifolia</i>, <i>Calamagrostis canescens</i>, <i>Tussilago farfara</i>, <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Rubus caesius</i>, <i>Rubus idaeus</i>, <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Scrophularia nodosa</i>, <i>Moehringia trinervia</i>, <i>Ranunculus auricomus</i>, <i>Equisetum arvense</i>, <i>Poa compressa</i>, <i>Listera ovata</i>, <i>Geum rivale</i>, <i>Maianthemum bifolium</i>, <i>Vicia cracca</i> +, <i>Carex vulpina</i>, <i>Lycopus europaeus</i>, <i>Hieracium lachenalii</i>, <i>Lysimachia nummularia</i>, <i>Galium uliginosum</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Selinum carvifolia</i>, <i>Plantago major</i>, <i>Chrysanthemum segetum</i>, <i>Ajuga reptans</i>, <i>Alchemilla</i> sp., <i>Convallaria majalis</i>, <i>Mycelis muralis</i>.</p> <p>Na hałdzie: <i>Quercus robur</i>, <i>Betula pendula</i>, <i>Cirsium lanceolatum</i>, <i>Cirsium arvense</i>, <i>Dianthus deltoides</i>, <i>Bromus inermis</i>, <i>Leontodon hispidus</i>, <i>Centaurea jacea</i>, <i>Trifolium repens</i>, <i>Hypericum maculatum</i>, <i>Hieracium lachenalii</i>, <i>Tragopogon pratensis</i>, <i>Lathyrus pratensis</i>, <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Daucus carota</i>, <i>Lolium perenne</i>, <i>Polygala comosa</i>, <i>Chrysanthemum segetum</i>, <i>Galium verum</i>, <i>Achillea millefolium</i>, <i>Knautia arvensis</i>, <i>Campanula patula</i>., <i>Prunus spinosa</i>.</p>				
Chronione gat. zwierząt	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia (status)•	Uwagi	

Zagrożenia	- ewentualna wycinka.
Wskazania ochronne	- utrzymać aktualny stan.
Uwagi	Brak.

39. Łąki trzęślicowe w Dźbowie

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Dźbów - Skorki
Opis lokalizacji	Współrzędne
rozległe łąki między ul. Gościnną a Leśną	N-50°45'25,36", E-019°2'29,54"

Opis ogólny

W bardzo rozległym kompleksie łąkowym w dzielnicy Dźbów znajduje się cenna przyrodniczo łąka trzęślicowa, z masowo rosnącym w nich kosańcem syberyjskim (kilkaset okazów!) Ponadto rosną tu: trzęślica modra, kłosówka wełnista, tomka wonna, rajgras wyniosły, tojeść zwyczajna, drzączka średnia, bukwica zwyczajna i mozga trzcinowata,

Wśród łąk występują liczne zawodnione niecki, oczka wodne oraz młaki, porośnięte roślinnością szuwarową i kępami wierzby szarej. Rośnie w nich kosaciec żółty, pałka szerokolistna i sit rozpierzchły.

Teren ten ma bardzo duże znaczenie dla regionalnego systemu ochrony przyrody.

Ze względu na duże walory krajobrazowe, miejsce występowania chronionych gatunków roślin (także zwierząt, np. derkacz) teren ten powinien być chroniony w randze zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łąka trzęślicowa <i>Molinietum caereuleae</i>			dobry	średni
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	kosaciec syberyjski – <i>Iris sibirica</i>	ponad 1000			
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	wełnianka wąskolistna – <i>Eriophorum angustifolium</i>	licznie			
	siedmiopalecznik błotny – <i>Comarum palustre</i>	licznie			
Pozostałe gat. roślin i grzybów	<p>Łąka trzęślicowa: <i>Iris sibirica</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Phalaris arundinacea</i>, <i>Phragmites australis</i>, <i>Anthoxanthum odoratum</i>, <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Carex vulpina</i>, <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Briza media</i>, <i>Molinia coerulea</i>, <i>Ranunculus acris</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Betonica officinalis</i>, <i>Luzula campestris</i>, <i>Galium boreale</i>, <i>Geranium palustre</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Stellaria palustris</i>, <i>Galium verum</i>, <i>Campanula patula</i>, <i>Rumex acetosa</i>, <i>Vicia cracca</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Silaum silaus</i>, <i>Selinum carvifolia</i>, <i>Tanacetum vulgare</i>.</p> <p>Oczko wodne: <i>Iris pseudoacorus</i>, <i>Typha latifolia</i>, <i>Juncus effesus</i>, <i>Eriophorum angustifolium</i>, <i>Equisetum palustre</i>, <i>Equisetum fluviatile</i>, <i>Comarum palustre</i>, <i>Lythrum salicaria</i>.</p>				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	żaba wodna – <i>Rana „esculenta”</i> *	nieliczna			
	kszyk – <i>Gallinago gallinago</i> *	1-2 ♂		Czyż, 2008	
	przepiórka – <i>Coturnix coturnix</i>	1-2 ♂			
	białorzytka – <i>Oenanthe oenanthe</i>	0-1 p.			
gąsiorek – <i>Lamius collurio</i>	2-3 p.				

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i>	- Czyż, 2008 - Czyż, 2008
	cierniówka – <i>Sylvia communis</i>	
	czajka – <i>Vanellus vanellus</i>	
	dzwonec - <i>Carduelis chloris</i>	
	kwiczoł – <i>Turdus pilaris</i>	
	kuropatwa – <i>Perdix perdix</i> →	
	łozówka – <i>Acrocephalus palustris</i> →	
makolągwa – <i>Carduelis cannabina</i>		

	<p>piecuszek – <i>Phylloscopus trochilus</i> pierwiosnek – <i>Phylloscopus collybita</i> pliszka żółta – <i>Motacilla flava</i> pokląskwa – <i>Saxicola rubetra</i> potrzos – <i>Emberiza schoeniclus</i> → rokitniczka – <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> skowronek polny – <i>Alauda arvensis</i> strzyżyk – <i>Troglodytes troglodytes</i> → szczygieł – <i>Carduelis carduelis</i> świergotek drzewny – <i>Anthus trivialis</i> → świergotek łąkowy – <i>Anthus pratensis</i> świerszczak – <i>Locustella naevia</i> wilga – <i>Oriolus oriolus</i> trzcinniczek – <i>Acrocephalus scirpaeus</i> → trzciniak – <i>Acrocephalus arundinaceus</i> trznadel – <i>Emberiza citrinella</i></p>	<p>- Czyż, 2008 - Czyż, 2008 - Czyż, 2008</p>
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek
Owady <i>Insecta</i>	<p>Ważki <i>Odonata</i> Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i> Pluskwiaki <i>Heteroptera</i> Motyle <i>Lepidoptera</i> Muchówki <i>Diptera</i></p>	<p><i>Lestes dryas</i> – pałatka <i>Metrioptera roeseli</i> – podłaczyn Roesela <i>Chorthippus dorsatus</i> – konik <i>Conocephalus dorsalis</i> – miecznik łąkowy <i>Eusarcoris aeneus</i> <i>Picromerus bidens</i> – zbrojeczka dwuzębny <i>Eurygaster testudinaria</i> – żółwinek łąkowy <i>Dolycoris baccarum</i> – pluskwnia jagodziak <i>Papilio machaon</i> – paź królowej <i>Lycaena phlaeas</i> – czerwonończyk żarek <i>Lycaena alciphron</i> – czerwonończyk zamgleniec <i>Maniola jurtina</i> – przestrojnik jurtina <i>Coenonympha pamphilus</i> – strzępotek ruczajnik <i>Sphaerophoria sp.</i> – bzyg kuliboda (<i>Syrphidae</i>) <i>Thereva sp.</i> <i>Empis sp.</i> – wujka</p>

Zagrożenia dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none">- sukcesja roślinna, w wyniku czego łąki zarastają trzcina i krzewami,- planowana budowa autostrady w najbliższym sąsiedztwie kompleksu łąkowego,- zmiana stosunków wodnych.
Wskazania ochronne dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none">- promować wykaszanie,- nie nawozić,- chronić przed zainwestowaniem,- objąć ochroną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy.
Uwagi	brak

40. Łąki storczykowe w Dźbowie

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Dźbów - Gliny
Opis lokalizacji	Współrzędne
łąki na północ od ul. Przyjemnej	N-50°45'13,38", E-019°1'54,83"
Opis ogólny	

W bardzo rozległym kompleksie łąkowym w dzielnicy Dźbów znajduje się cenna przyrodniczo łąka rajgrasowa, z licznie tu występującym podkolanem białym. Znalaziono tutaj około 200 okazów tego, rzadkiego w Polsce storczyka. Ponadto rosną inne gatunki rzadkie, jak np. wiązówka bulwkowa i gwiazdnica błotna.

Wśród łąk występują liczne zawodnione niecki, oczka wodne oraz młaki, porośnięte roślinnością szuwarową i kępami wierzby szarej. Rośnie w nich kosaciec żółty, pałka szerokolistna i sit rozpierzchły. Ponadto w kompleksie tym występują jeszcze niewielkie płyty torfowiska przejściowego i zbiorowisk szuwarowych, z udziałem wełnianki wąskolistnej, skrzypu błotnego i bagiennego, siedmiopalecznika błotnego i krwawnicy.

Zabagnione dolinki stanowią doskonałą kryjówkę dla wielu gatunków ptaków, m.in. błotniaka stawowego i wodnika.

Teren ten ma bardzo duże znaczenie dla regionalnego systemu ochrony przyrody.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	torfowisko przejściowe		średni	dobry	mała
	łąka trzęślicowa <i>Molinietum caereuleae</i>		dobry	średni	mała
	łąka rajgrasowa <i>Arrhenatheretum medioeuropaeum</i>		dobry	bardzo dobry	duża
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	podkolan biały – <i>Platanthera bifolia</i>	pow. 200 okazów			
	mieczyk dachówkowaty – <i>Gladiolus imbricatus</i>	nielicznie			
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	wełnianka wąskolistna – <i>Eriophorum angustifolium</i>	licznie			
	siedmiopalecznik błotny – <i>Comarum palustre</i>	licznie			
	rutewka wąskolistna – <i>Thalictrum lucidum</i>	nielicznie			
	czarcikęs łakowy – <i>Succisa pratensis</i>	nielicznie			
	wiązówka bulwkowa – <i>Filipendula hexapetala</i>	nielicznie			
gwiazdnica błotna – <i>Stellaria palustris</i>	sporadycznie				
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	Torfowisko przejściowe: <i>Eriophorum angustifolium</i> , <i>Agrostis stolonifera</i> , <i>Typha latifolia</i> , <i>Equisetum limosum</i> , <i>Iris pseudoacorus</i> , <i>Carex rostrata</i> , <i>Comarum palustre</i> , <i>Equisetum palustre</i> , <i>Lysimachia vulgaris</i> , <i>Scirpus silvaticus</i> , <i>Lemna minor</i> , <i>Lychnis flos-cuculi</i> , <i>Lythrum salicaria</i> , <i>Carex fusca</i> , <i>Stellaria palustris</i> , <i>Festuca rubra</i> , <i>Juncus effusus</i> , <i>Galium palustre</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Salix cinerea</i> .				
	Łąka trzęślicowa: <i>Iris sibirica</i> , <i>Betonica officinalis</i> , <i>Lychnis flos-cuculi</i> , <i>Galium boreale</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Selinum carvifolia</i> , <i>Cirsium rivulare</i> , <i>Cirsium palustre</i> , <i>Thalictrum lucidum</i> , <i>Filipendula hexapetala</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Ranunculus acris</i> , <i>Molinia coerulea</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , <i>Galium uliginosum</i> , <i>Anthoxanthum odoratum</i> , <i>Succisa pratensis</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Carex vulpine</i> , <i>Carex hirta</i> , <i>Gladiolus imbricatus</i> , <i>Potentilla anserine</i> , <i>Juncus effusus</i> , <i>Silaum silaus</i> , <i>Holcus lanatus</i> , <i>Thalictrum lucidum</i> , <i>Stellaria palustris</i> , <i>Lysimachia vulgaris</i> , <i>Ranunculus acris</i> .				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	żaba wodna – <i>Rana „esculenta”</i> *	nieliczna			
	błotniak stawowy – <i>Circus aeruginosus</i> *	1 p.	BD1		
	derkacz – <i>Crex crex</i> *	1-2 p.			
	kszyk – <i>Gallinago gallinago</i> *	3 samce			
	wodnik – <i>Rallus aquaticus</i>	2 samce			
	czajka – <i>Vanellus vanellus</i> *	1-2 p.			
kląskawka – <i>Saxicola rubicola</i>	1 p.		Czyż, 2008		

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i> brzęczka – <i>Locustella luscinioides</i> → cierniówka – <i>Sylvia communis</i> → kuropatwa – <i>Perdix perdix</i> piecuszek - <i>Phylloscopus trochilus</i> pliszka żółta – <i>Motacilla flava</i> pokląskwa – <i>Saxicola rubetra</i> potrzos – <i>Emberiza schoeniclus</i> pustułka – <i>Falco tinnunculus</i> rokitniczka – <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> → skowronek polny – <i>Alauda arvensis</i> świergotek łąkowy – <i>Anthus pratensis</i> świerszczak – <i>Locustella naevia</i>	- Czyż, 2008 - Czyż, 2008 - Czyż, 2008
Zagrożenia dla stanowiska	- sukcesja roślinna, w wyniku czego łąki zarastają trzcina i krzewami, - planowana budowa autostrady w najbliższym sąsiedztwie kompleksu łąkowego, - zmiana stosunków wodnych.	
Wskazania ochronne dla stanowiska	- promować wykaszanie, - nie meliorować terenu, - nie nawozić, - chronić przed zainwestowaniem, - objąć ochroną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy.	
Uwagi	brak	

41. Torfowisko przy ul. Sokolej

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Liszka Dolna
Opis lokalizacji	Współrzędne
przy ul. Sokolej (jest to polna droga), blisko ul. Niedużej	N-50°46'35,14", E-019°3'1,74"
Opis ogólny	

W obrębie tzw. Łąk w Kawodrzy znajduje się zabagnione obniżenie, na którym wykształciło się torfowisko przejściowe, jedyne tego typu na terenie Częstochowy. Klasyczny aspekt oraz wygląd nadaje mu wełnianka wąskolistna.

Obok rozciągają się wilgotne łąki oraz powstałe w wyniku sukcesji naturalnej zarośla i zagajniki. Jest też dość duży zbiornik wodny, w całości zajęty przez szuwar szerokopalkowy. Rośnie tu kilka gatunków roślin chronionych, takich jak storczyki – kukułka szerokolistna i plamista oraz mieczyk dachówkowaty.

Specyficzne środowisko daje też schronienie wielu gatunkom wyspecjalizowanych zwierząt, głównie wodno-błotnych. Żyje tu kilka gatunków płazów, w tym chroniony, także prawem unijnym, kumak nizinny.

Prawdopodobnie dawniej leżały tu żurawie, a i obecnie z rzadka można je zaobserwować. Na pewno są bekasy kszycy i błotniaki stawowe.

Cały kompleks jest bardzo wartościowy przyrodniczo i zasługuje na ochronę w randze użytku ekologicznego.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	torfowisko przejściowe		dobry	dobry	około 0.3 ha
	szuwar szerokopalkowy <i>Typhetum latifoliae</i>		bardzo dobry	dobry	bardzo duża
	szuwar turzycy zaostrojonej <i>Caricetum gracilis</i>		dobry	dobry	mała
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	kukułka szerokolistna – <i>Dactylorhiza majalis</i>	nielicznie			
	kukułka plamista – <i>Dactylorhiza maculata</i>	15 okazów			
	mieczyk dachówkowy – <i>Gladiolus imbricatus</i>	licznie			
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	siedmiopalecznik błotny – <i>Comarum palustre</i>	licznie			
	czarcikęs łakowy – <i>Succisa pratensis</i>	licznie			
	wełnianka wąskolistna – <i>Eriophorum angustifolium</i>	bardzo licznie			
wierzba rokita – <i>Salix rosmarinifolia</i>	2 kępy				
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Torfowisko przejściowe: <i>Eriophorum angustifolium</i>, <i>Carex nigra</i>, <i>Carex leporina</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Carex rostrata</i>, <i>Carex elata</i>, <i>Galium palustre</i>, <i>Agrostis canina</i>. Ponadto nielicznie rosną tu: <i>Typha latifolia</i>, <i>Luzula campestris</i>, <i>Ranunculus flammula</i>, <i>Glyceria plicata</i>, <i>Rumex acetosa</i>, <i>Phragmites australis</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Cirsium palustre</i>, <i>Calamagrostis epigeios</i>, <i>Cardamine pratensis</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Ranunculus acris</i>, <i>Valeriana simplicifolia</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Viola palustris</i>, <i>Lythrum salicaria</i>, <i>Carex hartmannii</i>, <i>Galium uliginosum</i>.</p> <p>Łąki: <i>Molinia coerulea</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Lathyrus pratensis</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Succisa pratensis</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Geranium palustre</i>, <i>Cerastium holosteoides</i>, <i>Carex leporina</i>, <i>Carex hirta</i>, <i>Cardamine pratensis</i>, <i>Selinum carvifolia</i>, <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Rumex acetosa</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Poa trivialis</i>, <i>Festuca rubra</i>, i mniej licznie: <i>Lotus uliginosus</i>, <i>Cirsium arvense</i>, <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Comarum palustre</i>, <i>Ranunculus repens</i>, <i>Rumex hydrolapathum</i>, <i>Myosotis palustris</i>, <i>Galium palustre</i>.</p> <p>Zagajnik: <i>Betula pendula</i>, <i>Populus tremula</i>. podszyt: <i>Populus tremula</i>, <i>Salix cinerea</i>, <i>Frangula alnus</i>, w runie: <i>Equisetum sylvaticum</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Molinia caerulea</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Potentilla erecta</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Populus tremula</i>, <i>Sorbus aucuparia</i>, <i>Quercus robur</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Chamaenerion angustifolium</i>, <i>Anthoxanthum odoratum</i>.</p>				
Chronione gat. zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia (status)●	Uwagi	
	kumak nizinny – <i>Bombina bombina</i> *	nielicznie	NT (HD2/4, Bern2)		
	rzekotka drzewna – <i>Hyla arborea</i> *	nielicznie			
	żaba wodna – <i>Rana „esculenta”</i> *	licznie			
	żaby brunatne *	licznie		kilkanaście skrzeków	
błotniak stawowy – <i>Circus aeruginosus</i> *	0-1 p.		BD1	Czyż, 2008	

	kszyk – <i>Gallinago gallinago</i> *	1 ♂	
	dzięcioł zielony – <i>Picus viridis</i> *	1 ♂	læg możliwy., Czyż, 2008

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ryby <i>Pisces</i>	...?	możliwe występowanie
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i> bogatka – <i>Parus major</i> cierniówka – <i>Sylvia communis</i> czajka – <i>Vanellus vanellus</i> gajówka – <i>Sylvia borin</i> kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i> krzyżówka – <i>Anus platyrhynchos</i> kwiczoł – <i>Turdus pilaris</i> kukułka – <i>Cuculus canorus</i> modraszka – <i>Parus caeruleus</i> piecuszek – <i>Phylloscopus trochilus</i> pierwiosnek - <i>Phylloscopus collybita</i> potrzos – <i>Emberiza schoeniclus</i> remiz – <i>Remiz pendulinus</i> sójka – <i>Garrulus glandarius</i> śpiewak – <i>Turdus philomelos</i> świergotek drzewny – <i>Anthus trivialis</i> trzciniak – <i>Acrocephalus arundinaceus</i> trzcinniczek – <i>Acrocephalus scirpaeus</i> zięba – <i>Fringilla coelebs</i>	wg Czyża (2008)
Ssaki <i>Mammalia</i>	dzik – <i>Sus strofa</i>	

Zagrożenia	- planowana w pobliżu rozbudowa osiedleńcza!
Wskazania ochronne	- zachować aktualny stan, - objąć ochroną jako użytek ekologiczny.
Uwagi	brak

42. Dolinka przy ul. Wilgowej

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Kawodrza Dolna
Opis lokalizacji	Współrzędne
między ulicami: Wilgową, Konwaliową i Sokolą	N-50°46'41,86", E-019°3'38,4" Oczko wod. – N-50°46'29,8", E-019°4'9,74"

Opis ogólny

Rozległa, bezleśna dolina, zajęta przez różnego rodzaju zbiorowiska łąkowe i, w miejscach podmokłych, szuwarowe. Przeważają słabo rozwinięte łąki rajgrasowe i wyczyńcowe, często opanowane przez ekspansywnego trzcinnika piaskowego i, w mniejszym stopniu, łąki ostrożeńowe oraz łąki z dominacją situ rozpięzchłego i śmiałka darniowego.

Dolina charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem roślinności. Wiele zbiorowisk łąkowych jest dobrze wykształconych i zachowanych. Do niedawna były one jeszcze użytkowane, o czym świadczy brak sukcesji wtórnej w kierunku lasu na większości terenu, a tam gdzie się ona zaznacza to jest dopiero na początkującym etapie.

Pomimo stosunkowo słabej wartości botanicznej, rejon ten, dzięki dużej rozległości i braku infrastruktury, jest bardzo atrakcyjny dla zwierząt. Można tu bez trudu obserwować szereg łąkowych i bagiennych ptaków, takich jak bekas kszyk, czajka czy kłaskawka. Z pewnością wart jest zachowania w aktualnym stanie.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łąka rajgrasowa <i>Arrhenatheretum medioeuropaeum</i>		dobry	dobry	duża
	zespół sitowia leśnego <i>Scirpetum silvatici</i>		dobry	dobry	duża
	szuwar szerokopalkowy <i>Typhetum latifoliae</i>		dobry	zły	duża
	łąka ostrożeńiowa <i>Cirsietum rivularis</i> .		słaby	słaby	mała
	zbiorowiska z współdominacją <i>Juncus effusus</i> i <i>Deschampsia caespitosa</i> .		-	-	duża
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	kukułka szerokolistna – <i>Dactylorhiza majalis</i>	cn. 2 okazy			
	bobrek trójlistkowy – <i>Menyanthes trifoliata</i>	licznie		pod ochroną częściową	
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	siedmiopalecznik błotny – <i>Comarum palustre</i>	nielicznie			
	osika – <i>Populus tremula</i>	1 okaz		o średnicy ok. 80 cm	
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>W wodzie: <i>Alisma plantago-aquatica</i>, <i>Potamogeton natans</i>, <i>Lemna minor</i>, <i>Salix cinerea</i>, <i>Glyceria plicata</i>.</p> <p>Murawy psammofilne: <i>Corynephorus canescens</i>, <i>Scleranthus annuus</i>, <i>Bromus ramosus</i>, <i>Oenothera biennis</i>, <i>Hieracium pilosella</i>, <i>Artemisia vulgaris</i>, <i>Bromus inermis</i>, <i>Bromus hordeaceus</i>, <i>Verbascum thapsus</i>.</p> <p>Łąki ostrożeńiowe: <i>Cirsium rivulare</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Festuca pratensis</i>, <i>Caltha palustris</i>, <i>Angelica sylvestris</i>, <i>Iris pseudoacorus</i>, <i>Menyanthes trifoliata</i>, <i>Myosotis palustris</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Scirpus silvaticus</i>, <i>Stellaria graminea</i>, <i>Valeriana simplicifolia</i>, <i>Vicia cracca</i>.</p> <p>Zespół sitowia leśnego: <i>Scirpus silvaticus</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Comarum palustre</i>, <i>Cirsium palustre</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Lathyrus pratensis</i>, <i>Vicia cracca</i>.</p> <p>Łąki rajgrasowe: <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Cirsium arvense</i>, <i>Ranunculus acris</i>, <i>Agrostis canina ssp. stolonifera</i>, <i>Menyanthes trifoliata</i>.</p> <p>Łąki wyczyńcowe: <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Ranunculus acris</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Galium boreale</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>.</p>				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	żaba wodna – <i>Rana „esculenta”</i> *	nieliczna			
	żaba trawna – <i>Rana temporaria</i> *	liczna		ok. 40 skrzeków	
	ropucha szara – <i>Bufo bufo</i> *	nieliczna			
	traszka zwyczajna – <i>Triturus vulgaris</i> *	sporadycznie			
	rycyk – <i>Limosa limosa</i> *	0-1 p.		Czyż, 2008	
	krwawodziób – <i>Tringa totanus</i> *	0-1 p.			
myszolów – <i>Buteo buteo</i>	1 p.				

	kokoszka – <i>Gallinula chloropus</i>	1-2 p.	
	uszatka – <i>Asio otus</i>	1 p.	
	dzięcioł zielony – <i>Picus viridis*</i>	0-1 p.	
	srokosz – <i>Lanius excubitor</i>	1-2 p.	
	ortolan – <i>Emberiza hortulana</i>	kilka p.	
	kszyk – <i>Gallinago gallinago*</i>	3-4 ♂	
	cyranka – <i>Anas querquedula *</i>	0-1 p.	
	czajka – <i>Vanellus vanellus *</i>	0-1 p.	
	gąsiorek – <i>Lanius collurio</i>	3-5 p.	
	kląskawka – <i>Saxicola rubicola</i>	1-2 p.	

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ryby <i>Pisces</i>	...?	możliwe występowanie
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i> kos – <i>Turdus merula</i> krzyżówka – <i>Anus platyrhynchos</i> kuropatwa – <i>Perdix perdix</i> → kwiczoł – <i>Turdus pilaris</i> → łożówka – <i>Acrocephalus palustris</i> łyska – <i>Fulica atra</i> mazurek – <i>Passer montanus</i> → pliszka żółta – <i>Motacilla flava</i> pokląskwa – <i>Saxicola rubetra</i> potrzos – <i>Emberiza schoeniclus</i> potrzyszcz – <i>Miliaria kalandra</i> → pustułka – <i>Falco tinnunculus</i> rudzik – <i>Erithacus rubecula</i> skowronek polny – <i>Alauda arvensis</i> sójka – <i>Garrulus glandarius</i> świergotek łąkowy – <i>Anthus pratensis</i> wilga – <i>Oriolus oriolus</i> wrona siwa – <i>Corvus cornix</i> →	- Czyż, 2008 - Czyż, 2008 - Czyż, 2008 - Czyż, 2008 - Czyż, 2008
Ssaki <i>Mammalia</i>	dzik – <i>Sus strofa</i> kret – <i>Talpa europaea</i>	

	sarna – <i>Capreolus capreolus</i> zając szarak – <i>Lepus europaeus</i>		
Bezkęgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Pluskwiaki <i>Heteroptera</i>	<i>Coreus marginatus</i> – wtyk straszak <i>Rhopalus marginatus</i>	
	Muchówki <i>Diptera</i>	<i>Rhagio scolopaceus</i> – kobyliczka pniowa	
	Motyle <i>Lepidoptera</i>	<i>Taleporia tubulosa</i> – koszówka (<i>Psychidae</i>) <i>Eurrhyncha hortulata</i> – przezierka pokrzwianka	
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Therididae</i> – omatnikowate <i>Linyphidae</i> – snowikowate <i>Araneus diadematus</i> – krzyżak ogrodowy <i>Enoplognatha ovata</i> – zawijak żółtawy <i>Metellina segmentata</i> – czaik jesienny	
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Helix pomatia</i> – ślimak winniczek <i>Lehmania marginata</i> – pomrów nadrzewny <i>Bradybaena fruticum</i> – zaroślarka pospolita <i>Arianta arbustorum</i> – ślimak zaroślowy <i>Cepaea nemoralis</i> – ślimak gajowy	

Zagrożenia	- sukcesja naturalna, - osuszenie terenu wskutek zbyt głębokich rowów melioracyjnych.
Wskazania ochronne	- wykaszanie co kilka lat, przynajmniej niektórych fragmentów łąk w dolinie, - zaniechanie konserwacji rowów odwadniających
Uwagi	brak

43. Łąki w Walaszczykach

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Walaszczyki
Opis lokalizacji	Współrzędne
między Walaszczykami a Skorkami, na północ od ul. Leśnej	N-50°45'53,69"., E-019°1'22,24"
Opis ogólny	

Duży kompleks wilgotnych łąk kośnych na terenach dawnej eksploatacji rud żelaza.

Dobrze wykształcone, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe zajmują siedliska żyzne i wilgotne. Charakteryzują się dużym bogactwem florystycznym i udziałem wielu gatunków chronionych i rzadkich jak np.: kosaciec syberyjski, mieczyk dachówkowaty, goryczka wąskolistna, sierpik barwierski i storczyki: kruszczyk błotny, kukułka szerokolistna i podkolan biały.

Do regionalnie rzadkich gatunków roślin łąkowych, także spotykanych w Walaszczykach należą: koniopłoch łąkowy, rutewka wąskolistna, wiązówka bulwkowa, wąkrota zwyczajna i oman łąkowy.

Łąki, wraz z sąsiadującymi zbiornikami wodnymi, tworzą doskonałe siedlisko dla wielu gatunków zwierząt, takich jak np. derkacz, bekas kszyc, brodziec krwawodzioby, czajka, pliszka żółta, pokląskwa i wiele innych.

Wyjątkowo dobry stan zachowania siedlisk wilgotnych łąk trzęślicowych w Walaszczykach, sprawił że zostały one zgłoszone do europejskiej sieci obszarów chronionych NATURA 2000.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	łąka trzęślicowa <i>Molinietum caereuleae</i>		bardzo dobry	dobry	duża
	torfowisko przejściowe		średni	słaby	mała
	łąki z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i>		dobry	średni	bardzo duża
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	kosaciec syberyjski – <i>Iris sibirica</i>	bardzo licznie			
	mieczyk dachówkowaty – <i>Gladiolus imbricatus</i>	bardzo licznie			
	goryczka wąskolistna – <i>Gentiana pneumonanthe</i>	licznie			
	kruszczyk błotny – <i>Epipactis palustris</i>	nielicznie			
	podkolan biały – <i>Platanthera bifolia</i>	nielicznie			
	kukułka szerokolistna – <i>Dactylorhiza majalis</i>	nielicznie			
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	oman łąkowy – <i>Inula britannica</i>	nielicznie			
	wąkrota zwyczajna – <i>Hydrocotyle vulgaris</i>	nielicznie			
	wiązówka bulwkowa – <i>Filipendula vulgaris</i>	licznie			
	rutewka wąskolistna – <i>Thalictrum lucidum</i>	licznie			
	koniopłoch łąkowy – <i>Silaum silaus</i>	nielicznie			
sierpik barwierski – <i>Serratula tinctoria</i>	licznie				
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Łąka trzęślicowa: <i>Iris sibirica</i>, <i>Thalictrum lucidum</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>, <i>Selinum carvifolia</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Succisa pratensis</i>, <i>Carex hirta</i>, <i>Ranunculus acris</i>, <i>Molinia coerulea</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Silaum silaus</i>, <i>Betonica officinalis</i>, <i>Stellaria graminea</i>, <i>Galium boreale</i>, <i>Rumex acetosa</i>, <i>Gladiolus imbricatus</i>, <i>Carex vulpina</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Cirsium lanceolatum</i>, <i>Achillea millefolium</i>, <i>Carex fusca</i>, <i>Holcus lanatus</i>, <i>Festuca pratensis</i>, <i>Carex hirta</i>, <i>Campanula patula</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Poa trivialis</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Dactylorhiza majalis</i>, <i>Geranium palustre</i>.</p> <p>Torfowisko przejściowe: <i>Eriophorum angustifolium</i>, <i>Molinia coerulea</i>, <i>Scirpus silvaticus</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Equisetum palustre</i>, <i>Veronica longifolia</i>, <i>Lychnis flos-cuculi</i>, <i>Geranium palustre</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Lotus uliginosus</i>, <i>Phragmites australis</i>, <i>Juncus effusus</i>, <i>Salix cinerea</i>, <i>Carex vulpina</i>, <i>Stellaria palustris</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Typha latifolia</i>, <i>Cirsium palustre</i>, <i>Lythrum salicaria</i>, <i>Galium verum</i>.</p>				
	Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia (status)•	Uwagi
	czerwończyk nieparek – <i>Lycaena dispar</i>	bardzo mały	LC	1 okaz ., gatunek z Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce	
	trzmiel ziemny – <i>Bombus terrestris</i>				
	tygrzyk paskowany – <i>Argiope bruennichi</i>	liczny			

	ropucha szara – <i>Bufo bufo</i> *			w czasie godów - masowo
	derkacz – <i>Crex crex</i> *	2-3 ♂		Czyż 2008
	rycyk – <i>Limosa limosa</i> *	0-1 p.		
	kszyk – <i>Gallinago gallinago</i> *	2-3 ♂		
	czajka – <i>Vanellus vanellus</i> *	1 p.		Czyż 2008
	srokosz – <i>Lanius excubitor</i>	1 p.		
	jarzębatka – <i>Sylvia nisoria</i>	1-2 p.		
	gąsiorek – <i>Lamius collurio</i>	3-5 p.		

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt				
Kręgowce	gatunek		uwagi	
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i>		- Czyż 2008	
	brzęczka – <i>Locustella luscinioides</i>			
cierniówka – <i>Sylvia communis</i>				
makolągwa – <i>Carduelis cannabina</i>				
ortolan – <i>Emberiza hortulana</i> →				
pokląskwa – <i>Saxicola rubetra</i>				
potrzos – <i>Emberiza schoeniclus</i>				
skowronek polny – <i>Alauda arvensis</i>				
świergotek łąkowy – <i>Anthus pratensis</i>				
świerszczak – <i>Locustella naevia</i> →		- Czyż 2008		
Ssaki <i>Mammalia</i>	dzik – <i>Sus scrofa</i>			
	sarna – <i>Capreolus capreolus</i>			
Bezkęrowce	Systematyka ♣	gatunek		
Owady <i>Insecta</i>	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>	<i>Leptophyes albobittata</i> →	- gat. subpontyjski., murawy i łąki	
		<i>Tettigonia viridissima</i> – pasikonik zielony		
<i>Decticus verrucivorus</i> – łączyn brodawnik →	- suche łąki i murawy			
<i>Metrioptera roeselii</i>				
<i>Tetrix subulata</i> →	- nad wodą, wilgotne łąki			
<i>Chrysochraon dispar</i> – złotawek →				
<i>Omocestus viridulus</i> – wilgotne łąki	- nad wodą i w wilgotnych łąkach			
<i>Chorthippus biguttulus</i> – konik				
<i>Chorthippus albomarginatus</i> – konik →				
Chrzęszcze <i>Coleoptera</i>	<i>Cetonia aurata</i> – kruszczyca złotawka →			
	<i>Epicometis hirta</i> – kosmatek			

	<p><i>Phyllopertha horticola</i> – ogrodnica niszczylistka → <i>Pseudovadonia livida</i> – zmarsznik mały → <i>Rutpela maculata</i> – strangalia plamista → <i>Malthinus sp.</i> <i>Rhagonycha fulva</i> – zmięk <i>Anthrenus sp.</i> – mrzyk <i>Malachius sp.</i> – bęblik <i>Harmonia oxyuridis</i> – biedronka azjatycka → <i>Mordellidae</i> – schylikowate → <i>Dedemera sp.</i> – zaleszczycza <i>Cryptocephalus sericeus</i> – zmrózka złotawa → <i>Cassida viridis</i> – tarczyk zielony <i>Dlochrysa fastuosa</i> <i>Chrysomela sp.</i> – złotka <i>Chlorophanum viridis</i> – zieleńczak → <i>Anthaxia sp.</i> – kwietniczek <i>Brachylacon murinus</i> – podrzut myszaty →</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lokalnie częsta - na kwiatach - 1 okaz, na kwiatostanie - przy drodze kilka okazów - bardzo liczne okazy - bardzo liczne na kwiatostanach - na trzcinie w pobliżu wierzb - na kwiatach
Pluskwiaki Heteroptera	<p><i>Carpocaris fuscispinus</i> – barczyniec owocowy → <i>Myrmus miriformis</i> – ciencik mróweczka → <i>Coptosoma scutellatum</i> – na wargowych → <i>Alydus calcaratus</i> → <i>Nabicula flavomarginata</i> → <i>Dolichonabis limbatus</i> <i>Aptus mirmicoides</i> →</p> <p><i>Himcacerus apterus</i> → <i>Anthocoris nemorum</i> →</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na roślinach z rodzin baldaszkowatych - na trawach - bardzo liczny na wilgotnych łąkach - liczny na przesuszonych łąkach - liczny w wilgotnej części łąki - liczne larwy o charakter. wyglądzie (myrmekomorfia) - rzadki - na krzewach
Pluskwiaki Homoptera	<p><i>Philaenus spumarius</i> – pienik ślinianka <i>Neophilaneus lineatus</i> – pienik <i>Cicadella viridis</i> – skoczek sadowiec →</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczny, zwłaszcza na wilgotnej łące
Muchówki Diptera	<p><i>Stratiomys sp.</i> – lwinka → <i>Leptogaster cylindrica</i> – schuda → <i>Tipula sp.</i> → <i>Episyrphus balteatus</i> → <i>Syrphidae</i> – bzygowate</p>	<ul style="list-style-type: none"> - w pobliżu zbiorników wodnych - drapieżny łowik, polujący na mszyce - na kwiatach - bardzo liczny na kwiatach

	<p><i>Syrphus ribesi</i> – mszycówka → <i>Eristalis tenax</i> – gnojka <i>Urophora cardui</i> → <i>Sarcophaga carnaria</i> – ścierwica → <i>Lucilia sp.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - bardzo licznie na kwiatkach - tworzy wyrośla na ostrożniach - bardzo częsta na kwiatkach
<p>Błonkoskrzydłe <i>Hymenoptera</i></p>	<p><i>Cephus sp.</i> – żdzieblarz → <i>Pontania proxima</i> – glistnica → <i>Pontania vesicator</i> – listnica pęcherzowiec → <i>Ichneumon suspiciosus</i> – gąsienicznik <i>Lasius flavus</i> – podziemnica zwyczajna → <i>Lasius niger</i> – hurtnica pospolita <i>Polistes gallicus</i> – klecanka <i>Paravespula germanica</i> – osa niemiecka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - licznie na kwiatostanach baldaszkowatych - czerwone galasy na liściach wierzb - tworzy mocno wypukłe wyrośla - budują kopczyki ziemne
<p>Motyle <i>Lepidoptera</i></p>	<p><i>Papilio machaon</i> – paź królowej → <i>Brenthis daphne</i> – dostojka dafne →</p> <p><i>Pieris brassicae</i> – bielinek kapustnik <i>Pieris rapae</i> – bielinek rzepnik <i>Pieris napi</i> – bielinek bytomkowiec <i>Gonepteryx rhamni</i> – latolistek cytrynek <i>Leptidea sinapis</i> – wietek gorczycznik <i>Lycaena phlaeas</i> – czerwończyk żarek <i>Lycaena virgaureae</i> – czerwończyk dukacik <i>Cupido minimus</i> – modraczek malczyk → <i>Inachis io</i> – rusalka pawik <i>Vanessa atalanta</i> – rusalka admirał <i>Vanessa cardui</i> – rusalka osetnik <i>Aglais urticae</i> – rusalka pokrzywnik <i>Araschnia levana</i> → <i>Argynnis paphia</i> – dostojka malinowiec <i>Melanargia galathea</i> – polowiec szachownica <i>Maniola jurtina</i> – przestrojnik jurtina. <i>Aphantopus hyperantus</i> – przestrojnik trawnik → <i>Coenonympha arcania</i> – strzępotek perełkowiec → <i>Coenonympha glycerion</i> – strzępotek glicerion →</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nieczęsty, do niedawna chroniony - 1 okaz., w Polsce rzadki ! Gatunek z Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce - 1 okaz - również forma letnia - najliczniejszy motyl łąk - 1 okaz - kilka okazów

		<p><i>Nemophora metallica</i> – wąsik <i>Zygaena loti</i> – kraśnik komonicowiec → <i>Zygaena trifolii</i> – kraśnik → <i>Thymelicus lineola</i> – karłatek ryska → <i>Cybosia mesomella</i> – niedźwiedziówka <i>Autographa sp.</i> <i>Lomaspilis marginata</i> <i>Crambus sp.</i> – wachlarzyk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczny - kilka okazów - liczny
<p>Pajęczaki <i>Arachnoidea</i></p>	<p>Pająki <i>Arachnida</i></p>	<p><i>Dictyna arundinacea</i> – ciemieniec kędzierzawy → <i>Euryclybiona stagnalis</i> → <i>Misumena vatia</i> – kwietnik → <i>Xysticus ulmi</i> – bokochód pospolity → <i>Tibellus maritimus</i> <i>Agalena labyrinthica</i> – lejkwiec labiryntowy <i>Tarentula schmidtii</i> → <i>Pisaura mirabilis</i> – darownik cudowny → <i>Micrommata roseum</i> – spachacz zielonawy <i>Theridion varians</i> – omatnik zmienny <i>Enoplognatha ovata</i> – zawijak żółtawy → <i>Aculepeira ceropegia</i> – kołyśnik wielobarwny → <i>Araneus quadratus</i> – krzyżak łąkowy <i>Larinioides cornutus</i> – krzyżak nadwodny <i>Evarcha arquata</i> – pyrgun nazielnny <i>Zora spinimana</i> – trawnikowiec pospolity <i>Linyphia triangularis</i> – osnówek pospolity <i>Erigone sp.</i> – płądrak</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kilka sieci na uschniętych bylinach - kilka samic z kokonami w zwiniętym liściu - na kwiatach, liczny - na roślinach, liczny - 1 okaz na skarpie przy brzegu stawu - liczne samice w kokonach z młodymi - licznie na sieciach - j.w.
<p>Mięczaki <i>Mollusca</i></p>	<p>Ślimaki <i>Gastropoda</i></p>	<p><i>Helix pomatia</i> – ślimak winniczek → <i>Succinea putris</i> – bursztynka pospolita → <i>Cochlicopa lubrica</i> – błyszczotka pospolita → <i>Vitrina pellucida</i> – przezrotka szklista <i>Deroceras agreste</i> – pomrowik polny <i>Perforatella rubiginosa</i> – ślimak łąkowy <i>Trichia hispida</i> – ślimak kosmaty →</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pod ochroną częściową - licznie nad zbiornikami wodnymi - w miejscach wilgotnych - na pokrzywach

Zagrożenia dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - sukcesja roślinna, w wyniku czego łąki zarastają trzcina i krzewami, - planowana budowa autostrady w najbliższym sąsiedztwie kompleksu łąkowego, - zmiana stosunków wodnych, - niszczenie cennych gatunków przy pracach ziemnych (podczas kopania rowów dla gazociągu zniszczono część stanowisk chronionych roślin, m. in. mieczyka dachówkowatego i goryczki wąskolistnej, - wywożenie odpadów na teren łąk.
Wskazania ochronne dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - objąć ochroną rezerwatową, - stosować zabiegi ochrony czynnej polegającej na wykaszaniu, co drugi sezon w końcu sierpnia, - utrzymać dotychczasowe stosunki wodne. Nie meliorować terenu, - nie dopuszczać do zainwestowania terenu, - zapobiegać degradacji, zarówno w centrum zbiorowiska, jak i na jego obrzeżach w związku z prowadzonymi i planowanymi pracami ziemnymi (gazociąg, autostrada).
Uwagi	<p>Utworzyć otulinę proponowanego rezerwatu „Łąki w Walaszczkach” obejmującą również rzadkie w Polsce, a licznie tam rozmieszczone hałdy i zwałowiska pokopalniane, (zwłaszcza kopalni Paweł w pobliżu ulicy Łakowej). Wykorzystywać teren do celów edukacyjnych. Urządzić ścieżkę dydaktyczną z kładkami drewnianymi i tablicami informacyjnymi wykonanymi z materiałów wtapiających się w otoczenie, np. bale brzożowe, trzcina itp.</p>

44. Zbiornik pod hałdą kop. „Karol”

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, Próg Herbski	Częstochowa, Skorki
Opis lokalizacji	Współrzędne
przy pd-zachodniej granicy miasta, koło Walaszczyk	N-50°45'48,33", E-019°1'10,83"

Opis ogólny

W kompleks łąk w Walaszczykach wchodzi też liczne oczka wodne i większe zbiorniki, znajdujące się u wschodniej podstawy hałdy kopalni „Karol”.

Prawie w połowie są porośnięte szuwarem trzciniowym. Występuje tu także roślinność wodna, reprezentowana przez zbiorowiska z wywłócznikiem kłosowym, moczarką kanadyjską i z pałąką wąskolistną, oraz pojedynczo: kropidło wodne, karbieniec pospolity, babka wodna i manna jadalna.

Zbiorniki przy hałdzie, wraz z otaczającą je roślinnością bagienną i szuwarową, tworzą siedlisko, w którym znalazły dogodne miejsce bytowania liczne kręgowce, przede wszystkim ptaki i płazy. Stwierdzono tu tak cenne, chronione także prawem unijnym gatunki, jak bąk i błotniak stawowy, oraz inne: łabędź niemy, perkozek, wodnik, łyska, trzciniak, dierzba gąsiorek, potrzos i wiele innych.

Z wyjątkowo licznie żyjącej tu, i rozmnażającej się, gromady płazów występuje przede wszystkim duża populacja kumaka nizinnego oraz żaba wodna, ropucha szara, rzekotka i obydwie nizinne gatunki traszek: zwyczajna i grzebieniasta.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	szuwar trzcinowy <i>Phragmitetum australis</i>		bardzo dobry	bardzo dobry	duża
	zbiorowiska z <i>Myriophyllum spicatum</i> i <i>Elodea canadensis</i>		słabo	średni	mała
	szuwar szerokopalkowy <i>Typhetum angustifoliae</i>		słaby	średni	bardzo mała
	torfowisko przejściowe		słaby	słaby	bardzo mała
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	---			nie znaleziono	
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	wełnianka wąskolistna – <i>Eriophorum angustifolium</i>	licznie			
Pozostałe gatunki roślin	Roślinność wodna: <i>Myriophyllum spicatum</i> , <i>Oenanthe aquatica</i> , <i>Elodea canadensis</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Alisma plantago-aquatica</i> , <i>Glyceria fluitans</i> . Torfowisko przejściowe: <i>Eriophorum angustifolium</i> , <i>Molinia coerulea</i> , <i>Scirpus silvaticus</i> , <i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Juncus effusus</i> , <i>Equisetum palustre</i> , <i>Veronica longifolia</i> , <i>Lychnis flos-cuculi</i> , <i>Geranium palustre</i> , <i>Lysimachia vulgaris</i> , <i>Lotus uliginosus</i> , <i>Phragmites australis</i> , <i>Juncus effusus</i> , <i>Salix cinerea</i> , <i>Carex vulpina</i> , <i>Stellaria palustris</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Typha latifolia</i> , <i>Cirsium palustre</i> , <i>Lythrum salicaria</i> , <i>Galium verum</i> .				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia (status)•	Uwagi	
	kumak nizinny – <i>Bombina bombina</i> *	licznie	NT (HD2/4, Bern2)		
	ropucha szara – <i>Bufo bufo</i> *	bardzo licznie		masowe gody, ponad 1000 osobników	
	żaba trawna – <i>Rana temporaria</i> *	licznie			
	żaba moczarowa – <i>Rana arvalis</i> *	nielicznie			
	żaba wodna – <i>Rana "esculenta" *</i>	bardzo licznie			
	rzekotka drzewna – <i>Hyla arborea</i> *	bardzo licznie			
	traszka grzebieniasta – <i>Triturus cristatus</i> *	sporadycznie	NT (HD2/4, Bern2)		
	traszka zwyczajna – <i>Triturus vulgaris</i> *	sporadycznie			
	jaszczurka żyworodna – <i>Lacerta vivipara</i>	sporadycznie			
	bąk – <i>Botaurus stellaris</i>	2 pary	LC (BD1, Bern2, Bonn2)		
	blotniak stawowy – <i>Circus aeruginosus</i> *	1 para	BD1		
	wodnik – <i>Rallus aquaticus</i>	2 samce			
perkozek – <i>Tachybaptus ruficollis</i>	(2-3 p.)				
kokoszka wodna – <i>Gallinula chloropus</i>	1-2 p.				

Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Skoczogonki <i>Collembola</i>	<i>Podura aquatica</i> – pchlica wodna →	- charakterystyczny dla epipleuston
	Ważki <i>Odonata</i>	<i>Coenagrion puella</i> – łątka dziewczeczka. <i>Libellula depressa</i> – ważka płaskobrzucha. <i>Sympetrum striolatum</i> – szablak <i>Lestes viridis</i> – pałatka zielona <i>Leucorrhinia albifrons</i> – zalotka	
	Chrząższe <i>Coleoptera</i>	<i>Acilius sulcatus</i> – toniak <i>Gyrinus sp.</i> – krętak <i>Agabus sp.</i> – ruczajnik <i>Galerucella lineola</i> – szarynka <i>Elaphrus riparius</i> – wierzchotek → <i>Ilybius fenestratus</i> – toniak. <i>Ilybius ater</i> – toniak <i>Hydrobius sp.</i> <i>Scirtes haemisphericus</i> <i>Graphoderes bilineatus</i> – kreślunek	- tylko na błotnistym brzegu
	Pluskwiaki <i>Heteroptera</i>	<i>Notonecta lutea</i> – pluskolec żółty → <i>Nepa cinerea</i> – płoszczyca szara <i>Plea minutissima</i> – pianówka. → <i>Notonecta lutea</i> – pluskolec <i>Gerris lacustris</i> <i>Ilyocoris cimicoides</i> – żyrytwa pluskwowata <i>Corixa sp</i> – wioślak <i>Sigara striata</i> <i>Osmylus fulvicephalus</i> – ruczajnik	- gatunek rzadki w Polsce, nowy dla Wyżyny Częstochowskiej - wśród roślin zanurzonych w wodzie, gatunek charakterystyczny
	Siatkoskrzydłe <i>Neuroptera</i>		
	Jętki <i>Ephemeroptera</i>	<i>Cloeon dipterum</i> – murzyłka	
	Chruściki <i>Trichoptera</i>	<i>Limnephilus flavicornis</i> <i>Leptocerus sp.</i>	
	Motyle <i>Lepidoptera</i>	<i>Cataclysta lemnata</i> →	- gatunek charakterystyczny
	Muchówki <i>Diptera</i>	<i>Eristalis tenax</i> – gnojka <i>Haematopota pluvialis</i> – jusznic <i>Tanytarsus sp.</i> – pióronóg <i>Chironomus plumosus</i> →	- gatunek charakterystyczny

		<i>Procladius sp.</i> <i>Odontomya sp.</i>	
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Argyroneta aquatica</i> – topik <i>Pirata piraticus</i> →	– składnik epipleuston
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Lymnaea stagnalis</i> – błotniarka stawowa <i>Planorbarius corneus</i> – zatoczek rogowy <i>Acroloxus lacustris</i> – przytulik jeziorny <i>Gyraulus albus</i> – zatoczek białawy <i>Lymnaea palustris</i> – błotniarka pospolita <i>Anisus sp</i> – zatoczek <i>Succinea putris</i> – bursztynka pospolita <i>Lymnaea (Radix) peregra</i> – błotniarka jajowata <i>Segmentina nitida</i> – zatoczek lśniący	
inne	Pijawki <i>Hirudinea</i> Skorupiaki <i>Crustacea</i> Wirki <i>Turbellaria</i>	<i>Haemopsis sanguisuga</i> – pijawka końska <i>Erpobdella octoculata</i> <i>Asellus aquaticus</i> – równonóg (<i>Isopoda</i>) <i>Limnochares aquaticus</i> – wodopójka <i>Planaria torva</i> →	- na zbutwiałych liściach w płytkim litoralu

Zagrożenia dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - sukcesja naturalna, - erozja hałdy i spływ zawiesiny mineralnej do zbiornika, - zaśmiecanie brzegów i toni wodnej zbiornika, - ewentualne wypalanie trzcinowisk w okresie wiosennym, (uśmiercanie płazów i niszczenie gniazd ptasich).
Wskazania ochronne dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - nie stosować nawozów sztucznych w celu ewentualnej rekultywacji hałdy, gdyż będą spłukiwane do zbiornika powodując jego eutrofizację, - posadzić nad zbiornikiem, np. na grobli rozdzielającej dwie jego części olsze czarne w celu częściowego zacienienia i powstrzymania ekspansji trzciny, - oczyścić ze śmieci i odpadów wielkogabarytowych teren przyległy do zbiornika, - zrehabilitować teren po dawnej fabryce na zachód od akwenu, - planowaną autostradę poprowadzić odpowiednio długą, zabezpieczoną ekranami estakadą, - utworzyć użytek ekologiczny, obejmujący zbiornik oraz przyległy kompleks łąk.
Uwagi	Biocenozę zbiornika można wykorzystać także do celów dydaktyczno-edukacyjnych, przez np. zaprojektowanie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej, ze stanowiskami obserwacyjnymi (zadaszony pomost) i kładkami.